

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbeja vsak tisk in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrta leta 1 K. Naročnine za Maribor 6 K, za druge krajevarstvene deleže: — Kakor tudi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Učijo „Kmetijskega gospodarja“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Redakcija se ne veda. — Upravištvu: Koroška cesta št. 5. — Naročnine, imenite in reklamacije. — Za večerke odzive primeren popust. V oddelku „Moj dom“ stane brskati 5 vin. Parke in zabave vsakega petkovca 24 vin, izjave in Počasn 26 vin. — Izjave se sprejemajo do tistega dne. — Naročniki reklamacije se pošiljajo preko.

Italijani tudi po četrth soški bitki tam, kjer so bili pred prvo.

Pridi k nam Tvoje kraljestvo!

Mir je znak božjega kraljestva. Ko je njegov ustanovitelj prišel na svet, je bil človeštvu razodet kot Kralj miru. Prvo je bilo to razodetje, ki se je izvršilo nad božjim Detetom. In angeli, najimenitnejše božje stvari, so dobili nalogo, da ga svetu razodenejo kot Kralja miru. Ta sveta in čista bitja, ki so vsa srečna v uživanju božjega miru, so prihitela na svet, da so ljudem prinesla prvo vest o največji dobroti, ki jo je Sin božji s seboj prinesel na svet, o — miru. V resnici angelska je bila pesem, ki so jo v Betlehemu ob Kristusovem rojstvu zapeli nebeški krilateci: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so dobre volje!“

Evangelij — blagovest je bilo oznanilo, ki so ga angeli v Betlehemu oznanili svetu. V največji blagor je to naznanilo človeštvu, če bi ga izpolnjevale v celoti. Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Dozra pa je človeška volja takrat, če je popolnoma skladna z božjo voljo, če človek Bogu na višavah daje slavo in čast z mišljenjem, z besedo in z življenjem. Božja volja mora biti glavno vodilo za posameznika, za narode in za države, potem so ljudje, so narodi in države dobre volje, potem pa tudi med posamezniki, med narodi in državami vlada — mir.

„Da vladaš Ti — kedo sovraštvo bi poznal? Povsod bi vladal mir.“

Da vladaš Ti — ne bilo bi ga, da sejal zavist bi v svet, ki dozori v prepir.“

(Jos. Lovrenčič: „Oče naš.“)

Brez Boga in njegovih zapovedi, brez Kristusa in krščanskih načel ni pravice, kamoli ljubezni, je v posameznikih in v narodih sama zavist in škodoželjnost, sama grabežljivost in pohlep, sama krivičnost in samo sovraštvo. Iz krivičnosti in sovraštva pa se poraja vse zlo, porodila se je tudi sedanja vojska, ki je že imela začetek, pa ji konca ni.

„Brez Tebe — človeštvo gleda razdejanje in se ga veseli;
brez Tebe — vnetovpijoče klanje,
začetek je imelo, a mu konca ni!“

Pravična je stvar, za katero se vojskujemo in so naši vojaki tako pogumno in vztrajno borijo v vojski, vsiljeni nam od ljudij in narodov, ki so zle volje. In zato se zaupno obračamo k Tebi Kralj miru, naš Gospod in Zveličar, z iskreno prošnjo:

„O usliši, usliši naše prošnje glas,
ozri na svoje se občestvo
in reši, reši nas:
Pridi k nam Tvoje kraljestvo!“

V tem smislu pošiljamo o Božiču kot spominu na rojstvo Kralja miru svoje srčne pozdrave in želje vam, dragi naši vojaki na bojiščih, vam, ki se tako požrtvovalno in junaško vojskujete za pravični, toli blagodejni mir. Težavno je vaše delo in težko je vaše življenje v strelskih jarkih. V tolažbo in bodrilo vam bodi božična misel, da je bilo božje Dete položeno ne v mehko postelj, temveč v trde in hladne jaskli. V pomoč pa naj vam pošlje Kralj miru svojega angela, saj se borite za pravični mir!

Vsem našim ljubim Slovincem pa sporočamo širrom naše domovine te-le božične želje: Nebeški angeli, ki so z božjo svetlobo obsvetili pastirje v Betlehemu, naj napolnijo vaše duše z žarom tolažbe, potrpežljivosti, pokoja in zaupanja!

Pismo iz Amerike.

Iz Viskonsina v Severni Ameriki nam piše prijatelj:

Bližajo se nam veseli božični dnevi, a v tem času tem bolj premišljujemo sedanji položaj v naši mili domovini. Predstavljamo si pa ta sv. božični čas kot čas miru in zmage naše Avstrije. Kmalu bomo obhajali rojstvo našega Zveličarja, kateri je prinesel ravno na ta svetli dan mir na vesoljni svet. Upamo, da nam ga tudi letos prinese sv. Dete. Cenjeni čitatelji! Gotovo je mnogo izmed vas, ki si mislite, kako se neki godi našim rojakom v Ameriki. Verjamite nam, da nam srce krvavi, ker ne moremo stati ob strani naših prijateljev in znancev in z njimi nastopiti proti verolomnosti, ki varstveno iztrgati naše lepe slovenske pokrajine. Toda iz „Slovenskega Gospodarja“ in iz drugih slovenskih listov je razvidno, kako trdno in neomajeno stoje naši hrabri junaki kot naravne jeklene utrdbe ter zraven se zadajajo verolomnežu smrtno udarce. Kličemo vam: Dragi fantje in možje! Le ostanite, kakor ste bili, enega sreča, e-ne misli! Seveda, poročila iz druge strani so vsa drugačna. Toda vemo, kaj in koliko se sme verjeti sovražnim vojnim poročilom.

Poročamo tudi, da je Matevž Jeraj, stanujoč v Port Washingtonu, doma iz Ljubnega ob Savinji, vrge pred kratkim nekega Hrvata ob cementni tlak, ne misleč in ne sluteč kaj hudega. Toda nesreča nikoli ne praznuje. Omenjeni Hrvat je udaril z glavo ob trda tla tako močno, da je dve uri pozneje umrl. Jeraja so zaprli. Žalostna je bila ločitev od žene in otročičev, ko sta ga stražnika odvedla v zapor.

Želimo vsem mladeničem in možem, ki so zdaj na bojnem polju, na polju zmage in časti, najveselejše božične dneve in radostno Novo leto, isto tudi vsem cenjenim čitateljem in naročnikom „Slovenskega Gospodarja“! — Fr. Kor., J. Š.

Vpoklic letnikov 1871, 1870, 1865 — 1867.

Kakor se poroča iz Dunaja, bo razglašeno v bližnjih dneh naznanilo, s katerim bodo vpoklicani črnovojniški zavezanci, kateri so bili pri prebiranjih spoznani za sposobne, in sicer letnika 1871 in 1870 bosta poklicana pod orožje dne 17. januarja 1916, črnovojniški zavezanci letnikov 1865, 1866 in 1867 pa bodo poklicani dne 21. januarja 1916. Črnovojniški zavezanci se morajo zglašiti ob označenih dnevih pri tistih dopolnilnih okrajnih poveljstvih, oziroma domobranskih dopolnilnih okrajnih poveljstvih, ki so označena na njihovih črnovojniških izkaznicah.

Da so vpoklicani v vojaško službo dne 17. jan. 1916 najmlajši letniki drugega poziva, sledeč letnikom 1874, 1873 in 1872, ki so bili vpoklicani dne 15. decembra 1915, dočim so vpoklicani trije najstarejši letniki, namreč 1865—1867 šele na dne 21. jan. 1916, nam kaže namero vojaške uprave, ki hoče izpočetka uporabljati najstarejše letnike za službo v zaledju in za etapno službo; najmlajše letnike drugega poziva se bo uporabilo bržčas kot nadomestilo in izpopolnitev za bojno črto. Da se doseže namera, ki jo ima vojaška uprava z najstarejšimi letniki (1865—1867), je treba vse one v zaledju in v etapnih prostorih se nahajajoče moštvo mlajših, za frontno službo sposo-

bnih letnikov nadomestiti s črnovojniškimi zavezanci najstarejših letnikov. Kakor znano, pa zahteva to več časa, vsled česar je potrebno, da so najstarejši letniki (1865—1867) že vpoklicani dne 21. januarja 1916.

Zavoljo gospodarske važnosti ravno teh treh najstarejših letnikov se bo oziralo v mnogo obilnejši meri na tozaševne prošnje za oproščenje, kakor se je dosedaj oziralo na prošnje za oproščenje moštva mlajših letnikov.

Črnovojniški zavezanci so dolžni omenjena dneva priti najpozneje do 11. ure predpoldne. Morebitna majhna prekoračenja te ure so dopustna le za slučaj, če so utemeljena v prometnih razmerah (zamude vlakov itd.).

Kako stoji z modro galico za l. 1916.

Kranjska c. kr. kmetijska družba nam je poslala sledeči članek, katerega radi važnosti predmeta doslovno priobčujemo, da bodo naši vinogradniki poučeni, kako je z bakreno galico.

Vsled posebne ministrske naredbe je država pred nekaterimi meseci v prid vinogradništvu zasegla vse zaloge modre galice, ki so pa bile tako neznatne, da prav nič ne štejejo napram ogromni potrebi. Samo v tostranski polovici Avstrije potrebujemo za škropljenje trt na leto 450 vagonov modre galice.

Ne da bi se trte dovolj proti peronospori škropile, se niti ne izplača z vinogradništvom baviti, in ker ono daje znamenit del kmetijske produkcije, zato kmetijsko ministrstvo posvečuje največjo pozornost vprašanju, kaj bo leta 1916 storiti, da se vinogradništvo navzlic velikemu pomanjkanju modre galice vendarle kolikorotoliko ohrani. Kmetijsko ministrstvo je vsled tega s kemijsko tvornico v Ustju na Češkem sklenilo pogodbo, da izdelata do časa škropljenja vsaj 90 vagonov modre galice ter ministrstvo posreduje, da dobi tvornica potrebne surovine, pred vsem potrebni baker. 90 vagonov modre galice je pa šele petina tiste, kijo v Avstriji potrebujemo, in je pri tem ogrska država skoraj brez vse modre galice. Kmetijsko ministrstvo bo teh 90 vagonov modre galice razmeroma porazdelilo na posamezne dežele in bo cena tej galici kake 3 K brez sodov ali vreč in sicer na postaji v Ustju. Na Kranjskem utegne priti ta galica s stroški vred na 3.20 do 3.30 K 1 kg. Nikakor pa še ni gotovo, če bo tvornica v Ustju res mogla pravočasno izdelati vso to galico in se lahko pripeti, da bo izdelana množina izdatno manjša in na vsak način bo nekaj te galice na razpolaganje šele od junija do avgusta, to je šele za drugo in nadaljnjo škropljenje trt, ter bodo vinogradniki v teh mescih opravičeno v neprestanih skrbih, če bo galica pravočasno doposlana.

Na Kranjskem potrebujemo povprečno na leto kakih 25 vagonov modre galice in na podlagi te potrebe bi imela dobiti kranjska dežela od kmetijskega ministrstva le kakih pet vagonov modre galice, to je eno petino, kar je potrebuje, dočim si bo glede primanjkljaja na kak drug način pomagati. Modro galico, ki jo kmetijsko ministrstvo priskrbi in ki odpade na Kranjsko, dobi v razprodajo c. kr. kranjska kmetijska družba. Zastopnik kmetijske družbe kranjske, ki se je tozaševno v kmetijskem ministrstvu ustno pogajal, je obrazložil razmere in je povedal, da kranjska kmetijska družba velik del Štajerske oskrbuje z modro galico in tudi Primorsko, ki bo letos vsled vojnih razmer prav posebno odvisna od kranjske kmetijske družbe. Iz tega vzroka je kmetijsko ministrstvo obljubilo dati kranjski kmetijski družbi več kakor pet vagonov modre galice in to z ozirom na dejstvo, ker je oddaja tudi svojim udom na Štajersko in Primorsko in ker ima naša kmetijska

družba še posebej na Švedskem toliko kupljene modre galice, da bo lahko zadostila vsem potrebam v slovenskih pokrajinah.

Vsled objave kmetijskega ministrstva posameznim glavnim kmetijskim zastopstvom, ki se pečajo z oddajo modre galice, so ta zastopstva pričela zbirati naročila na modro galico po dobre 3 K za 1 kg iz tvornice v Ustju, a vinogradniki so v zmoti, če menijo, da dobe celo priglasieno množino galice. Povsod bodo morali naročitev na modro galico od kmetijskega ministrstva skrečiti na dobro petino. Časnikarska vest, da imajo na Štajerskem 80 vagonov modre galice od ministrstva na razpolaganje, je torej popolnoma neresnična, saj jo ima kmetijsko ministrstvo za državo samo 90 vagonov. Po našem računu utegne dobiti Štajerska le kakih 18 vagonov te domače modre galice po dobre 3 K za 1 kg. Kdor se bo torej edinole na to galico zanašal, ta bo lahko doživel veliko prevvaro in ob času škropljenja ne bo imel dovolj ali pa sploh nič galice, kajti pripetilo se bo še marsikaj običajnega, kar prizadeti vinogradniški krogi že davno iz svoje izkušnje vedo.

Domače avstrijske modre galice bomo torej imeli leta 1916 le nekako za peti del naše cele potrebščine na razpolaganje, a za primanjkljaj bo s tujo galico poskrbeti. Kmetijska družba kranjska je za kranjsko deželo in za svoje udele na Štajerskem in Primorskem že poskrbela ter je v to svrhu kupila na Švedskem 20 vagonov modre galice. Pri dobavi te švedske galice so pa velike težkoče in veliki stroški. Švedska država je namreč prepovedala izvoz modre galice in nemška država pa prevoz skozi Nemčijo. Ta izvoz in prevoz je bilo šele izposlovati in po velikem trudu se je naša kmetijska družba posrečilo dobiti dovoljenje za izvoz iz Švedske in prevoz skozi Nemčijo za 10 vagonov, ki so dne 2. decembra t. l. odšli iz Stockholma na Švedskem. To modro galico je mejska družba kupila v pričetku meseca oktobra po 220 švedskih kron za 100 kg ter je morala denar takoj pri banki v Hamburgu založiti, ki se bo tvrdki na Švedskem izplačal, ko ona banki predloži vse listine in carnika, ki je prevzel prevoz blaga v Stettin v Nemčijo. Ta cena sama na sebi ne bi bila tako visoka, a visoka velja za švedskih kron napram avstrijskim, ki od dne do dne rase, kupljeno švedsko modro galico močno podraži. Kmetijska družba kranjska je poslala banki v Hamburg nemške marke in takrat je šla švedska krona 129 nemških vinarjev, ko je pa družba kupila prefekle dni efektivne švedske krone, jih je morala že plačati po 143 nemških vinarjev in danes, ko to pišemo, pa že stane švedska krona 117 nemških vinarjev in na Dunaju pa 205 avstrijskih vinarjev. K vsemu temu pridejo še stroški za dolgo vožnjo modre galice iz Švedskega v Ljubljano in končno še zavarovalni stroški na morju, ki so tudi sedaj zelo visoki vsled nevarnosti zaradi podmorskih čolnov. Švedsko galico družba torej ne bo mogla izpod 4.50 K za 1 kg oddajati in na to dejstvo opozorimo vse naročnike, ki so denar na podlagi prejšnjih družbenih objav za galico že poslali in jih s tem pozovemo, da kupnino za naročeno galico po tej ceni takoj doplačajo.

Danes stane švedska modra galica na mestu 300 švedskih kron in v Avstrijo postavljena blizu 7 K za 1 kg. S 7 K za 1 kg modre galice bodo bržkone morali spomladu vsi tisti računati, ki bodo prisiljeni galico od trgovcev kupovati. Če je komu švedska galica pri družbi predraga in zanjo ne mara, ne stori družbi prav nikake škode, kajti ona ima že sedaj za svojo galico ponudbo po 5 kg za 1 kg pri oddaji v celih vagonih.

V kolikor bo kranjska kmetijska družba dobila cenejšo modro galico od kmetijskega ministrstva, bo to galico razumno razdelila na posamezne naročnike in bo denarno razliko v gotovini vrnila.

Škropljenje trti proti peronospori je pri tako ogromni ceni modre galice res silno drago, a naši vinogradniki naj ne pozabijo, da je danes cena vinu podvojena in da torej z lahkoto nosijo večje stroške za škropljenje, ki jih jim povrne visoka cena vinu, ne glede na to, da se brez škropljenja ni nadejati kake trgate in da neškodljene trte lahko za več let ali celo popolnoma opešajo.

Sicer se pa naredi škropljenje lahko veliko ceneje, če se vzame samo polovico običajne množine te modre galice in druga polovica se pa nadomesti z galunom, ki stane 1 kg samo 60 v. Zmes od polovice modre galice in polovice galuna ni ne le skoraj za polovico cenejša, ampak še celo veliko boljše učinkuje, kakor zmes od galice same, ker se veliko bolj listja drži in dež škropiva tako lahko ne odpere. — Kranjska kmetijska družba je zaradi tega že kupila več vagonov galuna, ki ga bo oddajala po 60 v 1 kg ter že sedaj sprejema naročila tudi na galun. Nujno priporočamo vsem tistim, ki so pri družbi modro galico naročili, da takoj naroče tudi galun, vsled česar bo družba mogla vse naenkrat razpošiljati in tako naročnikom precejšnje stroške prihraniti. Navodilo, kako se dela zmes od modre galice, galuna in apna, objavimo v kratkem iz peresa strokovnjaka.

Avstrijsko-italijansko bojišče

Zadnje dni so infanterijski boji na celi bojni

prostoru pri Bovcu in ob koroški meji dvakrat napadli Italijane in jim odvzeli prednje postojanke. Artilerijski boj se nadaljuje ob celi črti od morja pa do švicarske meje. Dne 18. decembra so Italijani Gorico zopet močno obstreljevali s težkimi topovi. Sestreljena Gorica je sramota za Laha in v vojaškem oziru popolnoma brezpomembna. Tako je torej po večini končana že tudi četrta bitka ob Soči. Okrog 70 tisoč Italijanov je v tej bitki žrtvovalo ob soški bojni črti svoje življenje, oziroma svoje zdravje in svojo prostost. In uspeh? Armada izdajalskega Laha tudi v tej bitki ni prišla ne za korak naprej, dasiravno je Kačorna dosedaj žrtvoval ob Soči svoje najboljše, prvovrstne čete. Te čete so z neznatnimi odmori napadale od 11. novembra do 16. decembra. Naloga je za napadalca naravnost neprimerno težka. Naskok proti soški fronti je početje, ki samoobsebi meji na blaznost. V prvih treh ofenzivah je Lah žrtvoval pol milijona vojakov in v četrtri zopet 70.000 mož. Če še k tem izgubam prištejemo izgube na ostali bojni črti, se niti ni čuditi, da je sovražnik opustil brezuspešno ofenzivo.

Vprašamo se: Kdo je, ki tukaj brani našo domovino pred vpadom verolomnega zaveznika? Med drugimi so v prvi vrsti naši slovenski in hrvaški vojaki. Z njimi ramo ob ramo se bore vojaki drugih avstrijskih narodov. Slava, nesmrtna slava avstrijski hrabrosti ob Soči! Slava vzornemu poveljniku Boeroeviču!

Velikanske italijanske izgube

List „Az Est“ poroča z bojišča ob Soči:

Italijanski vrhovni poveljnik Kačorna se pri vojevanju ravna po načrtu francoskega poveljnika Joffreja: Najprej hudo obstreljevanje sovražnih postojank z artilerijo, potem pa ogromni napadi infanterije. Zadnjih napadov na italijanski strani se je udeleževalo 400.000 pušk. Artilerija se je podvojila; sovražnik je postavil na našo 80 km dolgo fronto tudi ladijske topove in topove najtežjega kova. Šesti dan so se Italijani že precej privadili in so pričeli s najstrašnejšo iznajdbo svetovne vojske — z bobnenim ognjem. Italijani so na dan sprožili na naše postojanke 45.000 do 60.000 streliv. Za nas je bila olajšava, ko so sovražni topovi končno utihnili in so se sovražne divizije navalile proti nam. Dva tedna se je zaporedoma ob jutranjem svitu ponavljal naskok za naskokom in sicer skoro brez prenehanja. Uporabljali so se vsi mogoči načini boja. Zdi se skoro nemogoče, a je vendar gotovo dejstvo, da so Italijani prestali najtežje izgube, kakor hitro so udrli v naše strelske järke. Naše sosednje postojanke so se takoj s travverzami zavarovale in naša artilerija je z naglim ognjem sovražne čete v naših strelskih jarkih ločila od rezerv tako, da jim niti streliva niti živeža niso mogli dovažati. Sovražnik je bil v naših postojankah ujet, kakor v ječi. Na ta način je bilo uničenih 90 % italijanskih bataljonov, ostalih 10 % je prišlo v naše ujetništvo. Italijanske izgube so naravnost strašne!

Obstreljevanje Gorice.

Dopisnik nizozemskega lista „Courant“ opisuje obstreljevanje Gorice sledeče:

Obstreljevanje Gorice se nadaljuje. Pretečeni petek, dne 17. decembra, je obstreljevala italijanska artilerija mesto skozi celih šest ur. Vojaško bolnišnico je zadelo 14 bomb. Za časa tega obstreljevanja je bilo na ulicah usmrčenih ali težko ranjenih 7 oseb. Pretečeno soboto je vladal razmeroma mir. Število mestnega prebivalstva, ki je prej znašalo 35.000 duš, je padlo na 12.000, ponajveč so to mali trgovci in obrtniki, ki stanujejo v kletih.

Sovražni zrakoplovi so metali opetovano bombe na mesto. Sloveča stolna cerkev je nepoškodovana, toda istotako sloveči in krasni cerkveni strešni nastavki iz mramorja je odbit in razbit. Približno sto hiš je popolnoma razbitih, med temi nadškofova palača. Čeprav so zadele italijanske granate že skoro vsa javna poslopja, so vstrajale kljub temu oblasti v svojih uradih.

Lahu manjka ljudi.

Vsled ogromnih žrtev ob soški bojni črti je začelo Italijanu močno primanjkovati ljudi. Radi tega vabi sedaj italijanska vlada Italijane, ki so v Ameriki, nazaj v domovino. Več vojnih ujetnikov je pripovedovalo, da jih prepeljavajo na velikih angleških prevoznih brodovih, spremljajo jih angleške bojne ladje. Ko iztrgajo v Genovi, jih izvežbajo hitro in od-

pošljejo na fronto. Vračanje Italijanov iz Amerike se marljivo nadaljuje. Vsak mesec po trikrat priplujejo ladje z „Amerikanci“ v Italijo. Italijanski poslanik v Vašingtonu izplača pri odhodu vsakemu jednomesečni predum na plačo.

Avstrijci imamo težavnejšo bojno črto kot Nemci.

Švedski pisatelj Lago Lengwist se je vrnil v Stockholm iz avstro-ogrškega poročevalnega stana. Pravi: Ako se govori o zaslugah in uspehih Nemcev, se pozablja pogostoma, kako velik delež teh uspehov pripada Avstrijcem. Oni imajo večjo in veliko težavnejšo fronto, kakor Nemci. Ali čudovito je, kako je avstro-ogrška monarhija v trenutkih nesreče nerazrušljiva, železnotrdna jednota.

Tujec hvali Avstrijo.

Poveljnik švedske težke artilerije, polkovnik N. Bergmann, ki se je vrnil z avstrijske bojne črte proti Italiji, poroča: Kdor vidi fronto, dobi vtisk, da Italijani svojo strelivo upravljajo brez vsakega uspeha. Avstrijska artilerija pa zasleduje svoje določene cilje; največja moč Avstrijcev pa je ozemlje samo, grebeni vrhov in doline, ki jih obkoljuje avstrijska artilerija in v obkoljevanju so Avstrijci mojstri. Ako se dostavimo, da so avstrijski vojaki dobro izvežbani in stvari udani, potem moremo mirno trditi, da si Italijani kljub svoji veliki premoči ne bodo mogli napraviti poti skozi to fronto.

470 Italijanov zmrznilo.

Italijanski ujetniki pripovedujejo, da Italijane grozno zebe. Mnogo vojakov, posebno od polkov iz južne Italije, je zmrznilo. Od dne 18. novembra do dne 18. decembra je pri nekem neapolskem polku zmrznilo — 470 vojakov.

Cesarska slavnost v strelskem jarku.

I.

Vojak od Sv. Tomaža pri Ormožu piše svojim domačim:

Med gromenjem laških topov smo letos obhajali cesarjevo 67letnico. Slovenske fante nas je navdajala misel: Glej, presvitli vladar, na tvoja stara leta te je zapustilo vse; izdal te je hinavski trozveznik, zapustile te sosedne države, hoteč te uničiti in pokončiti, pa vendar tvoje zvesto ljudstvo te ni zapustilo. Slovenske matere so ti darovale sinove, ki so trdni kakor morska skala sredi viharja, ki se borijo kakor levi.

Mogočni cesar: Najlepše in najdražje, kar še imamo, darujemo tebi, to je naše mlado življenje! Junaška naša kri naj teče za tebe, da tvojo sivo glavo okinčamo z vencem zmage nad tolikimi in močnejšimi sovražniki!

Pogumno torej naprej z orožjem v roki nad hinavskega polentarja, da bo v poznejših letih še do bro pomnil:

Skala poka, dob-se lomi,
svet in vse se spremeni;
le Slovenec zvest ostane
Bogu, cesarju in Avstriji!

Tako smo torej obhajali 67letnico našega cesarja v strelnih jamah. Naša slovesnost je sestala iz pokanja topov in bliskanja sabelj. Pristrčno pozdrav, vaš Pavel.

II.

V spominu nam ostane predvečer 67letnice vladanja našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I.

Večer je bil precej miren; le deževalo je malo. Cela fronta se pripravlja za nekako tihoto, da proslavi svojega vladarja. V prvi temi se zasliši godba, — naši polkovni godci so zaigrali cesarsko pesem, in sicer v bojni črti, oddaljeni komaj par sto korakov od polentarjev. Ko ti ponehajo, zablistajo po celi črti svetilne puške in zdaj se je slišalo kakor z enim samim glasom: Bog živi našega presvitlega vladarja in našo ljubo Avstrijo! Vmes oddajo Italijani nekaj salva, na kar pa odgovarjajo naši fantje z juckanjem in hura-klici. S tem smo pač spomnili izdajalskega polentarja na njegovo tridnevno napadanje, ko si je pred našimi postojankami razbijal butico in nam za zapuščino izročil svoje široke klobuke. A mi smo mu z ročnimi granatami in ostrim jeklom pomagali na oni svet. Slovenski primorski hribi pa ostanejo v naših rokah. Ne premaga jih nočena sila. Posebno pa ti opekarji ne.

Srčne pozdrave! Anton Pauša iz ormoškega kraja in Anton Sovc iz Hrastnika pri Celju.

Ponosni smo, da smo Slovenci.

Čitali smo, da se mnogo Slovencev-bojnikov z različnih bojišč oglašajo v Vašem cenj. listu. Da pa ne zaostanemo za drugimi tudi mi Makolčani, zato Vam evo glasu tudi od nas. Sicer smo zelo razkropljeni, a vendar se gotovo vsak rad spominja svojcev in svoje ožje domovine. Ponosni smo, da smo Slovenci in v sedanji svetovni vojski priznani junaki. Saj to dovolj povedo odlikovanja, ki so jih že in jih vedno še dobje naši junaki. In to si tudi zaslužijo. Kadarkoli nas napadajo polentarji, jih vržemo nazaj; niti korak še niso čez naše jarke. Mora se priznati, res občudovanja vredni so naši borilci. — Naravnost veselijo se obiska našega izdajalskega sosedu. Vriskaje nastopijo proti sovražnemu napadu, kar se je ravno pred kratkim večkrat dogodilo na Doberdolski planoti. Se ranjeni vojaki, ne meneč se za bolečine, so delili streljajočim tovarišem z huraklici municijo, dokler ni bil italijanski napad odbit. Bomo videli, kakšno zabavo nam bodo priredili za — praznike! Saj res, zdaj se bližajo oni lepi božični dnevi. Mnogim od nas ne bo mogoče uživati jih v krogu svojih dragih. Vendar pa se jih bomo mi, kakor tudi Vi, dragi bralci „Slovenskega Gospodarja“, vroče spominjali v molitvi. Naj jim da božje Dete v angeljski družbi uživati drevesce božično, nam pa v Njegovem imenu stražiti nepremagljivo njihove grobove.

Prisrčno se zahvaljujemo za nam tako priljubljena berila, ki nam prinašajo redno zanimiva poročila iz naše mile domovine. Sporočamo vsem dragim znancem in bralcem „Slovenskega Gospodarja“ prav iskrene pozdrave ter vam želimo skupno vesele božične praznike ter prav srečno Novo leto! — Janko Mlaker, narednik; Jože Ivanuš, računski narednik; France Matjašič, četovodja; Lenart Mesarič, desetenik; Janko Gabrovec, poddesetenik in France Jančič, pešec.

Slovenski pešpolk št 87 na Doberdolski planoti

Strašno bobnenje, ki odmeva iz polentarskih topov, je v čast nam slovenskim fantom, a sovražniku v sramoto. Človek bi mislil, da so se razkačile vse naravne sile, hotoč zdrobiti vsako živo bitje, tako razsaja grozni ogenj sovražne artilerije. A mi fantje s Slovenskega Stajerja ostanemo na svojem mestu trdnje kot skala. Nekaj žrtev pa le povzroči to divjanje in bruhanje sovražnikovih topov. Ko se tu pa tam preseli kateri na oni svet, ga pokopljemo s častmi, kakor nam je pač mogoče pokopati tukaj ljubečega nam slovenskega korenjaka. A naše žrtve ni primerjati s težkimi žrtvami, ki jih imajo pri vsakem naskoku polentarji. Kar na kupe ležijo njihova trupla pred našimi strelskimi jarki. Temu pa se imamo zahvaliti pred vsem naši izvrstni artileriji, ki spravi polentarje pri njihovem prodiranju v grozen nered in strah. Vrh tega pa delujejo naše puške in ročne granate, da je joj. Nasprotniki začne bežati nazaj, da si še reši vsaj življenje, a je že prepozno. Če pa je že kdo tako srečen, da še odnese zdravo kožo nazaj k svojim tovarišem, mora gotovo vsled prevelikega strahu kmalu v bolnišnico. Po naskoku je zopet vse mirno. Tu si veselo zapojemo slovenske pesmice v naših strelskih okopih. Tam v podzemeljskih hišicah se zopet kratkočasijo s tem, da izdelujejo iz aluminija italijanskih šrapnelov prstane, križce, zapestnice, in še mnogo drugih reči, kar si le pač more kateri izmisliti. Marsikatera mladenka in nevesta je že prešla doma z veliko radostjo kak prstan iz takega aluminija od svojega ženina.

Prisrčno pozdrave vsem čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ in vsem dragim doma želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto, ki pa naj bi bilo vsem v večje veselje in srečo: Ciril Zelič, četovodja, St. Rupert nad Laškim; Blaž Petan, desetenik iz Sromelj pri Brežicah; Matija Ritovšek, desetenik, St. Rupert nad Laškim; Gabrijel Bukovnik, desetenik iz Konjice; Ivan Bonajo, poddesetenik iz Celja; I. Rozin, St. Lenart pri Mariboru; enoletni prostovoljec Alojzij Zdolšek iz Ponikve; pešec Ferdo Lampreht iz Ljubeč pri Celju; pešec Dirnpek Anton, Globoko pri Brežicah in pešec Šolinc Miha iz St. Jurja ob juž. žel.

Kakšnega duha so framski junaki?

Enoletni prostovoljec J. Priol piše svojemu župniku sledeče:

Dokončal sem častniške izkušnje. Dali me bodo ali v — ali na italijansko fronto. Z veseljem grem tje, kjer se nahaja danes že tisoče naših slovenskih fantov in mož; kajti s takimi junaki je res prijetno iti v boj. Ponosen sem, da sem sin tega naroda, naroda, ki je ostal vsikdar zvest Bogu in domovini in kateri gleda danes s ponosom na čine, nad katerimi stoji ves kulturni svet in katerih se bodo spominjali pozni potomci s hvaležnostjo in spoštovanjem. Dal Bog temu narodu, ki vsebuje toliko zdravih in čilih moči, lepšo, solnčnejšo prihodnost. Dal tudi Bog, da bi vsi oni, ki so se izneverili milemu maternemu je-

ziku, spoznali danes, da je največja sreča in ponos vsakega Slovenca, biti slovenske krvi!

Janez Granda piše svojemu župniku redno vsakih 14 dni z južnega bojišča. Evo nekaj odlomkov njegovih zadnjih pisem:

Dne 10. oktobra 1915 piše: Minulo je že 5 mesecev, odkar sem tu in odkar nas je napadel zavrtni izdajalec, iz kojega sredine je izšel tudi morilec naše preljubljene cesarice. Že od tedaj navdaja vsakega Avstrijca, posebno še Slovenca, želja po maščevanju nad temi zavrtnimi morilci. Res je padlo že mnogo naših tovarišev, a to nam ne vzame poguma, ampak njih kri kliče po maščevanju. Težke čase imamo večasih, a mi ne maramo za to. Sedaj smo pa imeli slabo vreme, bili smo vedno mokri in blatni, a smo kljub temu šale uganjali. Kratkega časa nam ne manjka, ker imamo „Gospodarja“, „Stražo“ in druge liste. Tudi s polentarji se zabavamo, ker jih pošteno za nos vodimo, da streljajo tja, kjer nikogar ni. Upamo trdno, da se vrnemo kot zmagovalci v premilo domovino. Spominjajte se nas v molitvi, spominjajte se na Vseh svetnikov naših junakov, ki so dali svoje življenje za domovino.

Dne 19. novembra 1915 piše isti med drugim: Iskrena hvala za dopisnico. Ne morete si misliti, kakšno veselje občuti vojakovo srce, ko dobi kak glas od doma. Večkrat sem bil v smrtnih nevarnostih, a vedno me je obvarovala Marija, naša mati in zaščitnica naše armade. Tu je vedno enakomerno življenje, ena pesem: sikanje krogelj, drugi glas: topovi malega kalibra, a bas pa poje debeli stric 30,5 cm. To vam je pesem, strašna sicer, a za vajene živce nekako prijetna. Vojska nekako pozverini človeka, da je gluhi in neobčutljiv za vse, kar se godi okoli njega. Pravi vojak se tudi ne sme zmeniti, če ležijo kupi mrtvih in ranjenih okoli njega. Eden mojih tovarišev je bil ranjen, a niti ni poklical na pomoč, ampak mirno in potrpežljivo je čakal, da je prišel tovariš ga obvezat. Samo to se nam toči, da ne slišimo mili glas zvana, ki bi nas vabil v božji hram. Vendar nas topovski strašni glas bolj resno spominja na Boga, kakor mili glas zvana. Marsikatero otrpnelo srce se otaja ob tem glasu in se spomni na Boga! Naše najprisrčnejše želje so, dobiti priliko, da obiščemo Kralja miru v presv. zakramentu. Dokler nam pa to ni mogoče, nadomestite nas vi v premili domovini. Mi pa vam tudi obljubimo, da hočemo braniti našo domovino do zadnje kaplje krvi. V čast si štejemo, da smo ravno slovenski polki branitelji naše slovenske zemlje. Na praznik dne 8. decembra bo mladičina imela slovesnost v domači cerkvi. V duhu bom pri vas in tudi moji tovariši. Spominjajte se nas in priporočite nas v varstvo Brezmadežne.

Dne 3. decembra piše zopet Janez Granda: Ravno nas je prišlo skupaj osem Framčanov in v imenu drugih vam pišem jaz. Pišem vam o čudežnem dogodku, čuje: Konec novembra strelja sovražnik na nas, kakor obnorel. V enem kritju za rezerve stojimo skupaj 10 tovarišev. Zemlja se strese, zagrmí strašen jok, 18 cm granata prileti na koncu našega kritja, ravno pri vhodu. Vsi bi bili lahko mrtvi ali težko poškodovani, a čudež: dva sta bila zasipana, a sta se kmalu zdrava izkotala. Ko smo se zbrali v prvi zmešnjavi, smo drug drugemu pripovedovali občutke in hvallili Boga za čudežno rešitev. Resnično smo bili čudežno obvarovani. Tako Marija varuje svoje, ker ona je varuhinja naša in naše armade. Vprašamo samo one, ki vedo povedati, da ni Boga, kaj porečejo k temu. Bliža se božični dan, ki se ga veseli vsak kristjan. Naj bodo združene vaše molitve z našimi prošnjami, da bi nam božje Dete prineslo ljubi mir, da bomo lahko voščili na sv. večer drug drugemu mir ljudem na zemlji in dali slavo Bogu v višavah. Janez Granda, Franc Klauž, Janez Kristof, Jožef Vešnik, Jurij Repnik, Janez Mom, Jožef Fregl, Jožef Finžgar.

Odkod li imajo framski junaki takega duha? Odgovor je kratek: od cerkve in šole!

Bolgarsko-srbsko bojišče.

Na grških tleh severno od Soluna utegne priti v bližnji prihodnosti do večjih bojov med angleško-francoskimi ter avstrijsko-nemškimi četami. Angleži in Francozi z veliko naglico utrjujejo Solun, da se zavarujejo proti morebitni ofenzivi naših čet. Bolgari so med tem na grško mejo postavili novo armada 150.000 mož, ki bo pripravljena za pomoč našim četam. Grčija je iz Soluna in solunskega okrožja odpoklicala večino svojih čet. Proti angleško-francoskemu utrjevanju Soluna je Grčija sicer protestirala, a ostal je ta protest glas vpijočega v puščavi. Med tem so se vršile na Grškem volitve za državni zbor, pri katerih je zmagala vladna stranka, to je pristasi stranke, ki želi, da ostane Grčija slejkoprej popolnoma nepristranska. S tem so dobili politiki, n. pr. Venizelos, ki neprestano hujskajo na vojsko zoper Bolgarijo in Avstrijo, občutno brco. Grška vlada je v težkem položaju, ker četverosporazum hudo pritiska na njo, naj se uda vsem njegovim zahtevam. Da bi Grčija dejansko posegla v vojno, temu se kralj in se-

danja vlada ustavlja na vso moč. Kar se pa dostaje drugih četverosporazumovih zahtev, ni za nje popolnoma gluha grška vlada. Nekoliko se ustavlja, nekoliko se udaja: to je označba grške vlade.

Angleži in Francozi utrjujejo Solun.

Ko so bile četverosporazumove čete v krvavi bitki pri Dojranu in Gevgeliju od Bolgarov hudo tepene, so se umaknile na grško ozemlje in so se lotile utrjevanja Soluna. Angleško-francosko vojaštvo, ostanki srbske armade in srbski begunci morajo sedaj noč in dan delati okope in strelske jarke pred Solunom. Črta okopov se razteza 20 do 25 km nad Solunom in sicer v polkrogu. Utrjevalna črta se začneja pri kraju Topšin, ki leži 25 km severozahodno od Soluna (ob Vardarju).

Sedanja bojna črta angleško-francoskih čet.

Kakor poroča italijanski list „Secolo“, stoji sedaj glavna sila angleško-francoskih čet v bližini mesteca Kilkiš (južno od Dojrana). Prednje sovražne straže stojijo na kolodvoru v Dojranu, le malo oddaljene od Bolgarov.

Polotok Kalkidike utrjujejo.

Rimska „Tribuna“ javlja iz Aten: Četverozvezne čete si kar najpridnejše grade novo obrambeno črto na polotoku Kalkidike s Kasandro kot oporiščem, kamor vozijo ogromne množine vojnega gradiva. Polotok Kalkidike leži jugoizhodno od Soluna.

Solun — nov Gibraltar.

Švicarski listi pišejo, da Anglija Soluna sploh ne misli več vrniti Grški, ampak ga misli ohraniti za se kot nekaj drug Gibraltar. (Gibraltar je kraj in vodni prevoz med Spanijo in severno Afriko). Angleški kramar ve, da je Solun velevažno trgovsko pristanišče na Balkanu, radi tega je svoje mreže tako razpredel, da bi Solun končno ostal njegova last. Za te angleške načrte vedo Grki, vedo Bolgari, Avstrijci, in Nemci. Zato bo gotovo boj za Solun eden najhujših bojov na Balkanu.

Avstrijci in Nemci ob grški meji.

Nekateri listi poročajo, da stoji ob grško-bolgarski meji avstrijsko-nemška armada, ki šteje okrog 200.000 mož. Ta armada je pripravljena, da v zgodnjem trenutku udari na Angleže in Francoze pred Solunom.

Kaj bo z Bolgari?

Grčija in Bolgarija sta se v toliko sporazumele, da se je določil ob grško-bolgarski meji 8 km širok pas nepristranskega ozemlja, katerega ne sme prestopiti ne noben grški in ne bolgarski vojak. Nekatera poročila pravijo, da bodo Bolgari šli v boj zoper Angleže in Francoze na grška tla le tedaj, ako bi Avstrijci in Nemci to izrecno zahtevali.

Bolgari pokopali 27.000 Angležev in Francozov.

Iz Sofije se poroča, da so Bolgari na macedonskem bojišču zagrebli 27.000 mrtvih Angležev in Francozov.

Volitve na Grškem.

Sredi bojnega šuma so se preteklo nedeljo, 19. decembra, na Grškem vršile volitve v državni zbor. Kakor znano, je vlada prejšnji državni zbor, v katerem je imela stranka četverosporazumovega prijatelja Venizelosa večino, razpustila. Sedanjih volitev se Venizelosa stranka ni udeležila. Nasproti so si le stale vladna stranka, ki želi, da bi ostala Grčija še tudi nadalje nepristranska, in več manjših strank. Poročila, došla v sredo, dne 22. decembra, pravijo, da je dosegla vladna stranka pri volitvah znatno večino. Sodi se, da bo stranka nekdanjega ministrskega predsednika Gunarisa štela 220—250 članov.

— — —

Angleško-francoski poraz pri Dardanelah

Iz Carigrada se dne 20. decembra poroča: V noči od 18. na 19. decembra ter predpoldne dne 19. decembra so pričele turške čete po hudi artilerijski predpripravi na ozemlju pri Anaforti in Ari Burnu na južno-zapadnem delu polotoka Galipoli s krepkim napadom proti angleško-francoskim postojankam. Da bi sovražnik zadrževal priprave turških čet za napad, je istega dne popoldne z vsemi svojimi silami začel napadati Seddil-Bahr (južni del polotoka Galipoli). Napad angleško-francoskih čet se je popolnoma izjalovil. Nato so Francozi in Angleži, ko so uvideli, da turški napad na severu vedno bolj napreduje, z

vso naglico ukrcali del svojih čet na ladje. Vkljub gosti megli so turške čete zasledovale sovražnika v smeri proti morski obali in mu prizadjale velike izgube. Turške čete so uplenile veliko sovražnih šotorov, municije in topov. Pri Anaforti in Ari Burnu ni več nobenega angleško-francoskega vojaka. Napad angleško-francoskih čet pri Seddil-Bahru je bil popolnoma brezuspešen in turške čete so tukaj zapodile sovražnika nazaj v njegove postojanke. Do sedaj Angleži in Francozi svojih postojank pri Seddil-Bahru (v najbolj južnem kotu polotoka Galipoli) še niso zapustili, kakor so to storili bolj proti severu pri Ari Burnu. Najbolj izpostavljena angleško-francoska postojanka je bila Anaforta, ki je takoj padla, ko so avstrijske motorne baterije, tisti velikani, ki so že pred francoskimi trdnjavami, v Belgiji in na Rusko-Poljskem pokazali, kaj premorejo, naperile proti nji svoje strele. Čete, ki so jih odtegnili z galipolskega polotoka pri Ari Burnu, bodo Angleži porabili pri Solunu. Sodi se, da se bodo tudi one čete, ki še sedaj stoje pri Seddil-Bahru, kmalu poslovile od teh-le postojank in jo mahnilo proti Solunu, ki bo odsedaj glavno opiralnišče Angležev in Francozov za vsa podvzeta na Balkanu in v Sredozemskem morju.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Naše prodiranje v Črnigori napreduje polagoma, pa vztrajno. Pri Celebiču, južno od Foče, smo dne 16. decembra zapodili Črnogorce z zadnjega kosa bosanske zemlje, ki so ga še imeli zasledenega. Istega dne smo zasedli črnogorsko mesto Bjelopolje (zahodno od mesta Novipazar) in prodrli v rodovitno ozemlje reke Tare. Sovražnik se krčevito brani. Črnogorsko-srbske čete se posebno zoperstavljajo našemu prodiranju proti mestu Berane (južnozahodno od mesta Novipazar). Naši so že severno od Beran zasedli važne postojanke. Na južnem delu tega bojišča so se baje zopet začela bojna podvzeta. Nekatera poročila namreč pravijo, da je del bolgarske armade že udril v Albanijo in zasleduje ostanke srbske armade proti Draču.

V Albanijo so v zadnjem času začeli prodirati tudi Italijani. Iz svojega glavnega opiralnišča, iz mesta Valone, pošiljajo svoje vojaštvo, katerega vedno bolj ojačujejo, v notranjost dežele. Njihovo prodiranje ima baje namen, pomirjevalno uplivati na Albance in preprečiti upore. Pravi namen pa bo, spraviti večji del te zemlje v svojo oblast.

Avstrijci zasedli Bjelopolje.

Del Kövesove armade, ki je prodiral iz Sjenice v Novem pazaru, je dne 16. decembra s spretnim obkoljevalnim bojevanjem zavzel mesto Bjelopolje. V naslednjih dneh so te čete zahodno od Bjelopolja prodrlle do reke Tare in so jo pri kraju Mojkovac tudi prekoračile.

Boj za Berane.

Mesto Berane leži v rodovitni dolini reke Lim, v nekdanjem sandžaku Novipazar. Za mesto se vršijo srditi boji. Naša armada pod poveljstvom Kövesa se vedno bolj približuje mestu. Srbi in Črnogorci se na močno utrjenih gorskih postojankah severno od mesta krčevito branijo. Naši morajo z velikanskimi napori zavzeti posamezne sovražne postojanke. Njihove napore pomnožuje visok sneg, ki ga že vse polno leži po gorah v severnozhodnem delu Črnogore. Boji v tem ozemlju se smejo prištevati najtežavnejšim bojem sedanje svetovne vojske.

Naš plen v Srbiji.

Plen naših čet v Srbiji je zelo velik, njegova vrednost znaša na stotine milijonov. Zavezniške čete so zplenile nič manj kakor 5400 železniških vozov, ter veliko število popolnoma novih, še nič rabljenih lokomotiv. Skoraj vsi železniški vozovi so bili natovorjeni z blagom, ki ga je dobila Srbija od četverosporazuma. Velike množine municije, topov, usnja, gumija, bencina itd. so padle v roke zavezniškim četam. Ko bodo v najkrajšem času zopet popravljeni železniški mostovi, bo prva naloga naše uprave, da spravi z železniških tirov nakupičene in natovorjene železniške vozove ter tako uredi promet na srbskih železnicah.

Ostanki srbske armade in srbski begunci.

Od cele srbske armade se je moglo rešiti največ 50.000 mož z največ šestimi gorskimi baterijami v Albanijo. V Črnogoro je odrinilo največ 30.000 Srbov-vojakov, a komaj dve tretjini teh sta še došli v Drač.

Neki amsterdamski list poroča iz Londona: Le mal del pobeglih Srbov je došel v grško Macedonijo. Ko je korakal sovražnik skozi staro Srbijo, so večinoma srbski možje, ki niso bili podvrženi vojaščini,

korakali proti zahodu in jugozahodu. Ženske in otroci so večinoma zaostali. Na Kosovem polju se je zbralo 700.000 beguncev. 250.000 jih je sklenilo, da se udajo sovražniku. Mraz in lakota sta usmrtila na tisoče beguncev, tudi volkovi so jih veliko raztrgali.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Rusi so se pričeli živahneje gibati. Za fronto se baje vrši veliko premikanje ruskih čet. Dozdeva se tudi, da je rusko armadno vodstvo poslalo znatnih ojačenj posebno na bojno črto ob Bukovini in v izhodni Galiciji. Pri Dobronoci so se v noči od 19. na 20. decembra že vršili krvavi boji med Rusi in Avstrijci.

Splošno zanimanje je vzbudilo poročilo, da je car generala Ruskega, ki je splošno veljal kot eden najboljših ruskih poveljnikov, odstavil od vodstva severne ruske armade.

Boji ob besarabsko-bukovinski meji.

Rusi so na bojno črto ob Besarabiji dobili sedaj znatna ojačenja. Nekatera poročila pravijo, da je armada, ki je bila ob rumunski meji pripravljena, da udari preko Rumunije v Bolgarijo, dobila nenadoma poveljatelja da mora proti avstrijski bojni črti ob Bukovini in v izhodni Galiciji. Po poročilih, ki so došla v sredo, dne 22. decembra, so se ob besarabski meji že vršili srditi boji. V noči od 19. na 20. decembra so Rusi po hudem artilerijskem obstreljevanju naših obmejnih postojank pri Dobronoci (severno od Černovic) v gosti megli naskočili naše tamonje prednje okope. Boj se je razvil v krvav ročni metež. Rusi so sicer udrili v naše prednje postojanke, toda naši so jih z nenadnim napadom zopet vrgli nazaj.

General Ruski odslovljen.

Car Nikolaj kaže svoje najvišje vojno vodstvo s tem, da odstavlja generale. Odstavil je svojega generalisima Nikolaja Nikolajeviča ter ga poslal na Kavkaz. Odstavil je Rennenkampfa ter ga poslal v pokoj. Sedaj je odstavil generala Ruskega, poveljnika severne ruske armade, ter ga poslal v zdravilišče. V pismu, ki ga je poslal Ruskemu, poudarja car, da so veliki napori generalu razdejali živce in zdravje ter da vsled tega nujno potrebuje miru in bolniške oskrbe.

Odločitev bo na sp mlad.

Ruski list „Novoje Vremja“ piše: Mir na vseh frontah, vzbuja domnevo, kakor da bi bila velika borba že končana. To misel utrjuje pismo cesarja Viljema avstrijskemu cesarju Francu Jožefu, da je že končan kazenski vojni pohod zoper Srbijo, maščevan umor avstrijskega prestolonaslednika ter na ta način odstranjeni prvotni vzroki za vojsko in njene posledice. Ni pa nobenega dvoma, da bodo Nemci še enkrat zbrali svojo velikansko moč, da se sedaj pripravljajo noč in dan na odločilno bitko v spomlad, misleč, da bodo gotovo zmagali. Edina rešitev Rusije je popolno uničenje Nemčije.

Nemško-francosko bojišče.

Spremembra v francoskem in angleškem armadnem vodstvu.

Maršal Joffre, poveljnik francoskih čet na nemško-francoskem bojišču, je bil imenovan za vrhovnega poveljnika vseh francoskih armad. Za njegovega naslednika na francoskem bojišču je imenovan general Castelnau, ki je baje po svojem prepričanju vnet katoličan.

Dne 15. decembra pa je bil tudi angleški general French, poveljnik angleških čet v Franciji in v Flandriji, imenovan za vrhovnega poveljnika vseh angleških armad. Na lastno prošnjo se mu je odvzelo poveljstvo čet v Franciji in v Flandriji. Na njegovo mesto je imenovan general Douglas Haig, ki je star 55 let.

Francoske žene za nadaljevanje vojske.

Francoski list „Figaro“ objavlja sledleči oklice francoskih žena: „Hočemo, da se nadaljuje vojska, dokler se ne doseže mir, ki je edino mogoč, mir, ki nam prinese zmago. Nemške žene so objavile oklice za mir, a me matere, žene, hčere in sestre, ki nismo ničesar izgubile, marveč ki so dale, kar so imele, namreč najljubše na svetu, hočemo tudi izdati oklice, a oklice za vojsko. Ne moremo dovoli-

ti, da se izreče beseda mir, dokler se ne maščujejo nam ljubi mrtveci, dokler se ne oprosti naša dežela, in dokler se ne pribori velika zmaga. Nočemo vojske radi vojske, hočemo vojsko radi miru. Francoske žene ljubimo domovino nad vse.“

General brez roke.

Francoski general Pau se je vojne leta 1870 udeležil kot stotnik in je v boju izgubil desno roko. Vzlic temu je še zdaj v visoki starosti izboren jezdec. Zdaj ima francoska armada še drugega generala, ki mu manjka desna roka. To je general Gourand, ki mu je v bojih za Dardanele šrapnel odtrgal roko. Nastopil je že zopet službo in prevzel zapovedništvo neke armade.

Izgube naših sovražnikov.

Angleži so, kakor priznavajo njih uradna poročila sama, izgubili do oktobra 1915 pri armadi in mornarici okroglo 493.000 mož. Francoske izgube cenijo angleški list „New-Statesman“ na 2.700.000 mož. Te številke pa so brezdomno prenizke. Celotne izgube Francozov namreč znašajo mnogo nad 3.000.000 ljudi. Italijani so v dosedanjih štirih ofenzivah izgubili okrog 600.000 mož. Rusija je do 15. avgusta po poročilih lista „Baseler National-Zeitung“ izgubila že 222.172 častnikov in 5.500.000 mož. Srbske izgube znašajo 250.000 mož, približno toliko znašajo tudi izgube Belgije. Anglija, ki je glavni krivec, da se ta vojska ne konča, ima torej v tej vojski razmeroma najmanjše izgube.

Na morju.

Ruske ladje obstreljevale Varno.

V ponedeljek, dne 20. decembra, je priplul del ruskega črnomoškega bojnega brodogra pred rumunsko mesto Balčik, odkoder so štirje torpedni rušilci, dva torpedna čolna in ena križarka odpluli proti bolgarskemu mestu Varna. Ruske ladje so obstreljevale mesto. Padlo je 51 granat. Varna leži ob Črnem morju južno od nove rumunsko-bolgarske meje.

Dvo nemški bojni ladji potopljeni.

V petek, dne 17. t. m., je v Izhodnem morju sovražni podmorski čoln potopil nemško križarko „Bremen“. Ob enem je bil potopljen tudi nemški torpedni čoln, ki je spremljal križarko.

Podmorski čolni

avstro-ogrski in nemški, so potopili dozdaj 508 sovražnih ladij s skupno 917.819 tonami.

Slovenske žrtve za domovino.

* **Hoče** pri Mariboru. Dne 12. decembra t. l. je dospela od Rudečega križa žalostna vest, da je vrl mladenič Andrej Robič v cvetu svoje mladosti v 24. letu dne 12. julija t. l. pri Zagorcih na Rusko-Poljskem padel za domovino. Naj mu bo tuja zemljica lahka!

* **Fram.** Po smrti odlikovan je bil dne 8. dec. z veliko srebrno nra brostno svetinjo Anton Bezjak iz Frama, ki je, kakor smo že poročali, padel dne 22. oktobra t. l. proti Lahom. Slava junaku!

* **Sv. Lenart** v Slov. gor. Matej Klemenčič, doma iz Mote pri Kapeli, nam piše z ruskega bojišča dne 3. decembra: Tukaj na severnem bojišču smo pokopali na prvo adventsko nedeljo mojega prijatelja, ki sva se spoznala tukaj v vojski. N. Sarnica, sina vdove-gostilničarke pri Sv. Penartu v Slov. goricah. Rajni je imel 18 let in je prišel šele komaj mesca septembra na bojišče. Nesrečna smrt ga je vrgla v prerani grob. Pogreb je bil sijajen, tudi od civilnega prebivalstva je bilo dosti navzočih pri pogrebu. Nagrobnico mu je govoril vojaški duhovnik. Srčno sožalje njegovi materi! Pri nas je tudi že precej močna zima in snega imamo zadosti. Srčen pozdrav pošilja vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ iz severnega bojišča Matej Klemenčič, doma iz Mote, kapelska župnija pri Radgoni, sedaj pa topničar na severnem bojišču že od začetka vojne.

* **Mala Nedelja.** Žrtev vojske nam je postal med mnogimi tudi priden mladenič Franc Rudolf, trgovski pomočnik iz Radislavce, ki je svoje cvetoče življenje v 21. letu svoje starosti daroval za domovino. Ker mu ni bila več dana priložnost, obiskati svojih dragih, je pred odhodom na bojno polje izrazil svoje zadnje želje, katere je obrnil za kinč cerkve in svoj dušni blagor. V svojih mladeniških letih je prav pogosto, kakor tudi na dan svojega godu prejemal sv. zakramente. Letos pa je za god dne 3. decembra bil zadet od italijanske granate na goriški zemlji ter upamo, da je za plačilo sprejel lepo krono v sv. ne-

besih. Veliko je pretrpel na Doberdobski planoti, v borbi zoper polentarije. Ko mu je čas dopuščal, je prav rad naznanil svojim dragim, da je še zdrav s svojimi prijatelji in znanci. Ker je bil prav prijazen in priljubljen pri celi okoli, ga njegovi znanci močno pogrešajo. Dragi France, spavaj sladko, počij se od truda in bolečin, sprejmi nevenljivi venec v raju, tukaj večen boče tvoj spomin. — Starišem naše sožalje!

* **Dornava.** Došlo nam je žalostno poročilo z južnega bojišča, da je častni padel, zadet od sovražne krogel, pridni mladenič in zvest vojak slovenskošlajerskega pešpolka desetinik Ignac Majerič. Bil je v 22. letu. Padli junak je bil zelo hraber, zato je prežgodaj našel svojo smrt. On se je preteklo leto k jeli na severnem bojišču skupno s svojimi štirimi brati. Tam je bil ranjen in zopet srečno ozdravel. Zapustil je svoje brate in se podal na južno bojišče. A božja volja je bila, da je bil odvet iz bojne črte in si šel po plačilo k Vsemogočnemu. Njegov mlajši brat je moral na srbsko bojišče. Starejši bratje so vsi izpolnili svojo nalogo, ni se jim mogloče maščevati padlega brata. Najstarejši, topničar, je postal ruski ujetnik v Przemyslu, drugega zopet pogrešajo od dne 27. julija z južnega bojišča, in tretji, četovodja, je bil zadet od šrapnela preteklo leto na severnem bojišču. Kaj bo sedaj počel stari zapuščen oče, kateri žaluje za svojimi sinji? Slava mu bodi, ker je vzgojil tako hrabre sinove! Naš nepozablivi Ignac naj pa v miru počiva na Doberdobski planoti, na kateri se bori in se mašuje za njega njegov sosed in zvest prijatelj Franc Herga. Padli je bil vzoren fant in zgled sovaščanom, zato je tudi vsi pogrešajo. Bodi mu goriška zemljica lahka! Na svidenje naj zvezlami!

* **Smartno pri Slovenjgradu.** Dan na dan gromijo topovi s soški fronte in vsemu svetu naznanjajo, da stoje naši junaki pod izvrstnim vodstvom Svetozarja pl. Borovičiča trdni in nepremagljivi, kakor jeklen zid ter odbijajo vse sovražne napade „rešitelja“ krasne Gorice. Vendar tudi nam ne prizanaša koščena žena in marsikateri izmed našega naroda kriva hladna zemlja. Tako je žrtvovala tudi odlična krščanska obitelj Šotl svojega dragega 21letnega sina Mihaela kot dar domovini na altar, ki je dne 22. novembra izdihnil v ljubljanski bolnišnici svojo blago dušo. Ranjki je bil vstrajen ud domačega pevškega zbora. Bil je vedno veselega obraza, njegov res zdrav humor je kratkočasil vsako pošteno družbo. In sploh je bil drag in ljub vsakomur, ki ga je poznal; zato je tudi zarosilo mnogotero oko ob njegovi smrti. Nad dva meseca je bil v sovražnem ognju, dokler ga ni sovražna granata zadela dne 15. novembra v desno nogo. Iz njegovih pisem odsevata dve krščanski čednosti slovenskega junaka: neomajano zaupanje v božjo Devico Marijo ter občudovanja vredne potrpežljivost v trpljenju in vojaških naporih. Počivaj v miru! Svetila ti večna luč! Tamkaj prosi za svoje, da vsaj ostali štirje brati vidijo svoje ljubljene stariše, zaprosi za njih srečno vrnitev!

Razne novice

* **Osebnost.** Dne 21. t. m. je polkovnik Viktor Kliemann, poveljnik našega domačega pešpolka, s pribočnikom stotnikom baronom Vogelsangom in s podpolkovnikom J. Hoferjem obiskal našega prevz. g. knezoškofa.

* **Odlikovani slovenski vojni kurat.** Č. g. Marko Krajnc, vojni kurat pri 87. pešpolku, je bil odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem na traku hrabrostne kolajne.

* **Hrvatsko-slovenski klub.** Poslanci Hrvatsko-slovenskega kluba so imeli dne 16. decembra v Mariboru posvetovanje, na katerem so obravnavali zdaj pereča politična, narodna in osobito gospodarska vprašanja.

* **Slov. kat. izobr. društvo „Kres“** v Gradcu obuti tudi vojni čas. L. 1914 je moralo 14 bla ov pod zastavo in v tkočem letu jih je bilo k vojakom poklicanih še 7. Razumtega je zapustila marsikatera članica Gradca, da nadomestuje doma vpoklicanega očeta ali brate. Domovini so darovali, kolikor je dosedaj znano 3 člani svoje življenje, več jih je ranjenih, od enega se že 14 mesecev ne ve, kje da je. Ker je po vojski tudi naša „Zarja“ hudo prizadeta, se društveno življenje malo manj živahno razvija, kakor prejšnja leta, ko je „Kres“ štel dva do trikrat toliko članov, kakor sedaj, ko so si na običnem zboru dne 11. listopada izvolili nov odbor. „Kres“ tudi ni pozabil na svojo domoljubno dolžnost. Koncem junija se je nabralo 16 kron za osvepele slovenske vojake. Miklavžev večer dne 5. grudnia pa je prinesel 34 K čistega dobička, kateri se je porabil za božičnico slovenskega moštva tretjega vojnega zbora na južnozahodni bojni črti. Meseca kimovca in vinotoka pa je društvo e. kr. namestniji izročilo 91 K 30 v za 300 med člani in prijatelji razpečanih slovenskih znakov zlatega klasa. Društvo dela sicer mirno ali pridno naprej in upa, da je bode zaželeni mir na novo ukrepil in mu dovedel lepo število starih in novih članov.

* **Štirikrat odlikovani Orel.** Četovodja Roman Bende, uradnik Zdravstvene Zveze v Mariboru in vnet član naše slovensko-katoliške orlovske organizacije, je bil že štirikrat odlikovan zavoľjo izvanrednih junških činov. Dosedaj je bil odlikovan z malo srebrno in bronasto kolajno ter pohvalnim priznanjem pol-

kovnega poveljstva. Z razglasom polkovnega poveljstva z dne 15. decembra t. l. pa je bila našemu junaku podeljena še velika srebrna hrabrostna kolajna in sicer za čine hrabrosti v tretji soški bitki. Mlademu slovenskemu junaku naše iskrene čestitke!

* **Obmejni Slovenec odlikovan** z veliko srebrno svetinjo Henrik Vollmayr, narednik 47. pešpolka, doma iz Selnice ob Dravi, je bil te dni na italijanskem bojišču odlikovan z veliko srebrno hrabrostno svetinjo. Odlikovanec je pri stotniji, ki je ob priliki tretje laške ofenzive prenesla nadčloveške napore in izvršila izredne čine junaštva. Slava slovenski hrabrosti!

* **Slovenski sanitejeri junaki.** Z italijanskega bojišča nam pišejo slovenski sanitejeri: Naša služba je huda. Ni nam sicer treba biti v strelskem jarku, a smo mnogokrat, ko vršimo naše delo, v večji nevarnosti kot vojaki v prvi bojni črti. Prenašanje ranjencev je na laškem bojišču grozno težavno, ker ni skoro nobenega kritja in ker Lahi streljajo brez vsakega pardona tudi na sanitetne postaje in obvezovališča. A mi vršimo z veseljem svojo naporno službo noč in dan ter v najhujšem ognju nosimo uboge ranjence z bojne črte. Iskreno pozdravljamo vse rojake v domovini! Anton Klemenčič z Rožičkega Vrha pri Sv. Juriju ob Šč.; Jožef Kröpl od Št. Janža na Dr. p.; Anton Laubič iz Dramelj pri Celju; Jož. Vučina od Sv. Andraža v Slov. gor.; Konrad Kolar iz Središča, in Jakob Apat iz Skotje vasi pri Celju.

* **Harmonika na fronti.** Slovenski fantje vojaki nam pišejo z laškega bojišča: Nam Slovencem gre tukaj zmiraj po navadi. Kadar imamo čas, si burke brijemo s polentarija. Imamo tudi harmonike; eden igra, drugi pa pojemo, da se zemlja trese. Sprejmite še najsrčnejše pozdrave od podpisanih: Jakob Vrenko, Martin Matoh, Viktor Slemenik, Kazimir Glavič, Rajmund Špehonja, Vekoslav Bole, Matevž Vidmar, Budinec Anton, Franc Pevec, Anton Godler in četovodja Ertlen.

* **Ranjenci želijo vesel Božič** in srečno Novo leto. Podpisani, tukaj na Dunaju v bolnišnici „K. k. Wilhelminen-Spital Fil. Gymn.“ se nahajajoči ranjeni vojaki-Slovenci pošiljamo slav. uredništvu, vsem znancem in prijateljem in vsem vrlim čitateljem „Straže“ in „Slov. Gospodarja“ priskrbe pozdrave ter vam želimo vesele blagoslovljene Božične praznike in srečno Novo leto! Poddesetnik Jernej Uratnik, St. Andraž pri Velenju; Alojz Žunec, Zavrč pri Ptuj; Matija Petelinšek, Sv. Jernej, bivši trg. sotrudi pri g. J. Oberski; Franc Berlić, St. Peter pri Mariboru; Jožef Krajnc, Sv. Marijeta pri Mariboru; Franc Vrabl, Stara cesta pri Ljutomeru; Valentin Rezec, Svetina pri Celju; Martin Mažek, Slemen pri Mariboru; Fr. Jeržan, Planina; Jožef Zaveršnik, Gornji grad; poddesetnik Sim. Zvan iz Bohinjske Bistrice; poddesetnik Jakob Pleško, St. Pavel pri Ljublj.; Janez Krašovec, Bučke pri Krškem; Janez Podobnik, Idrija; Alojz Golmajer, Radčevljica, Gorenjski; Franc Kokolj iz Klanca; Anton Hrovat, Kočevje, Dolenjsko; Jožef Potočar, Potočna vas, Dolenjsko; Ferd. Jakša, Semič, Kranjsko; Mihael Markun, Kranj, Kranjsko; Jožef Gruden, Grudenca, Primorsko; Jak. Vižintin, Marjan, Primorsko; Kristijan Knauer, Nemški Lenč; Peter Valeško, Zatočevi pri Ptuj; Alojzij Reznik, Rajhenburg; Rudolf Frangež, Majšperk pri Ptuj; Janez Pavline, Planina.

* **V italijansko ujetništvo** je prišel dne 20. novembra naš spodnještajski rojak Roman Jurko od lovškega batalijona št. ... Tako poroča četovodja Roman Bende dne 11. decembra. Bende piše, da je na soški fronti zelo slabo vreme.

* **V kopaljšču Vöslau** na Nižje-Avstrijskem se nahajajo sledeči Slovenci in Hrvati kot bolni in ranjeni vojaki: Ljudevit Flucher od St. Petra niže Maribora, Jožef Černoga iz Rajhenburga, Janez Lešnik iz St. Lenarta v Slov. gor., Paripal Matija in Rudan Jurij iz Istre, Stojan Stojkovič iz Hrvatske, Simon Pajič iz Bosne ter Labotič Niko iz Dalmacije. — Vsi želijo Slovencem in Hrvatom vesel Božič in srečno Novo leto!

* **Vojaški koledar** — se je slovenskim vojakom izredno priljubil. Čez 10.000 tega koledarja, ki ga je založila tiskarna sv. Cirila v Mariboru in stane 1 komad 1 krono, se je že prodalo. Vojaki so polni hvale o njem. Naš prijatelj Jakob Kajnik nam piše: Težko sem že pričakoval vaših koledarjev. Bal sem se, da ne bom mogel vseh prodati, ker so nekateri, ki so si ga naročili, padli ali pa so ranjeni. A bilo jih je premalo! Naročam zopet 12 iztisov. Sovražnik nas je zadnje dni zopet hudo napadel, a smo ga tako nasekali, da niti eden ni odnesel zdrave kože. Naši fantje so se skрили za polentarsko postojanko, v postojanko pa postavili stražo. Ko so Lahi pridli, smo jih naskočili z bajonetom in tako vse poslali na oni svet. To vam je bilo hrešanje z bodali. Granate so sikale, šrapneli bobneli, mine eksplodirale, da je bilo groza. Italijanov je bilo mrtvih kar cele kupe. Mi smo imeli samo tri mrtve in šest ranjencev. Tako Bog varuje branitelje naše mile slovenske domovine. Pozdrave pošiljajo vaši: Jakob Kajnik, Ignacij Vindiš, Vinko Podpečan, Lovrenč Fornezzi, Martin Lednik, Anton Zupanek, Ivan Šesko, Jakob Siter in Leopold Brumec.

* **Razlaga k naknadnemu prebiranju** letnikov 1865—1897. Kakor smo že poročali, se bodo vršila naknadna prebiranja črnovojniških zavezancev letnikov 1865—1897 v času od dne 27. do dne 30. decem-

bra t. l. K tem naknadnim prebiranjem ni treba priti tistim črnovojniškim zavezancem imenovanih letnikov, ki so že bili pri prebiranju, pa niso bili spoznani za sposobne. K tem naknadnim prebiranjem morajo sedaj priti tisti črnovojniški zavezanci označenih letnikov, ki so svoj čas, ko se je že vršilo naknadno prebiranje črnovojniških zavezancev teh letnikov — zamudili prebiranje iz enega ali drugega vzroka.

* **Župani in občinski svetovalci zopet oproščeni.** Poroča se nam, da so okrajna glavarstva občinam naznanila, da županom in drugim občinskim funkcionarjem, ki so bili pri prejšnjih prebiranjih oproščeni, tudi sedaj ni treba iti k naknadnemu prebiranju.

* **Naknadno prebiranje v Mariboru.** Naknadno prebiranje črnovojniških zavezancev letnikov 1865 do 1897, pristojnih v Maribor in tudi tujih, se vrši dne 28. decembra 1915, ob 9. uri predpoldne, v Narodnem domu v Mariboru.

* **Oddaja zaprtih pisem** vojakom na bojišče. — Kakor znano, je bilo dosedaj prepovedano odposiljati zaprta pisma vojakom na bojišče, ker so bila podvržena cenzuri. Pisma, poslana od vojakov na bojišču na svoje domače in oddana pri vojno- in etapnopošt-nih uradih, se lahko oddajo zaprta. Te pošiljave se pred oddajo ne bodo cenzurirale. Vojaška poveljstva pa so primorana, da te pošiljave včasih za preizkušnjo pregledajo. Pripomni se, da bi se vsi tozadevni prestopki, kot označba izgub, bivališča itd., v smislu tozadevnih predpisov strogo kaznovala. V dotičnem odloku vrhovnega armadnega poveljstva pa ni povedano, ali je tudi dovoljeno pošiljati iz zaledja zaprta pisma vojakom na bojišče.

* **Razpisana je oddaja glavne mariborske tobačne trafike.** Mariborsko okrajno finančno ravateljstvo razglasa, da je razpisana oddaja ali zakup mariborske glavne tobačne trafike na dne 5. jan. 1916, ob 10. uri predpoldne. Tozadevna zakupna konkurenčna cbravnava se bo vršila omenjenega dne v uradnih prostorih okrajnega finančnega ravateljstva v Mariboru (v poslopju okrajnega glavarstva, 1. nadstropje).

* **Vojnim ujetnikom se ne sme dajati mleka.** — Štajersko namestništvo razglasa, da je prepovedano odslej naprej dajati ujetnikom mleka, ker je nastalo v deželi veliko pomanjkanje mleka. Izjemoma se sme dajati vojnim ujetnikom mleka le v slučaju, če je dal tozadevno dovoljenje zdravnik, kateremu je poverjeno nadzorovanje zdravstvenega stanja vojnih ujetnikov. Prestopki zoper to odredbo se kaznujejo z denarnimi globami do 5000 K, oziroma z zaporom do 6 mesecev.

* **Ješprenj,** koruzna moka in zdrob. Cesarska namestnija nam naznanja, da se ješprenj, kakor tudi koruzna moka, koruzni zdrob in moka za polento ne smejo drugače prodajati, kakor proti krušnim izkaznicam. Dosedaj so se te vrste živil prodajale brez krušnih kart.

* **Nakupovanje konoplje.** Pravico nakupovati konoplje za osrednji nakupovalni zavod ima za kranjsko deželo in sicer južno od železniške proge Ljubljana—Zidanmost tvrdka Mihael Omahen v Višnjigori, za ostali del Kranjske ter za Štajersko tvrdka Anton Kolene v Celju.

* **Zasega usnja** in podplatov preklicana. Kakor izvemo iz verodostojnega vira, je politična oblast sporazumno z vojaško upravo zasega usnja in podplatov preklicala.

* **Zvišanje cen za kose.** Zveza avstrijskih tovarnarjev za izdelovanje kos je dne 19. decembra zvišala cene za kose in sicer za 100 komadov 25 K.

Dopisi.

* **Maribor.** Dne 16. t. m. je umrl tukajšnji hišni posestnik in znani kamenosek Karol Kocijančič v krepki moški dobi 49 let. Umrl je bil miroljubnega značaja, delaven in marljiv mož. N. v m. p.!

* **Slivnica pri Mariboru.** Dne 11. t. m. smo v grob položili truplo blagega 80letnega starčka Štef. Domadenik, p. d. Klemena ali Plahutnika. Rajni je bil ugleđen in daleč naokoli zelo spoštovan kmet na zelenem Pohorju, bil je ljubeznjiv oče štirim vrlim hčerkam in četverim sinovom, kojih dva se vojskujeta za domovino, eden pa županuje v Rančki občini; tečaj obični je bil pokojni 40 let delaven odbornik, kakor tudi svojčas čislani ud krajnega šolskega sveta slivniškega. Umrl je bil, tudi naročnik „Slovenskega Gospodarja“ in sploh mož poštenjak od pet do glave. Vsak, ki ga je poznal, ga bo ohranil v najlepšem spominu. Žalujejoči obitelji globoko sožalje!

* **Fram.** Iz Frama je okoli 300 mladeničev in mož pod orožjem. Blizu 50 je mrtvih in pogrešanih, okoli 20 ujetih, kakih 30 ranjenih. Imamo tudi mnogo podčastnikov. V zadnjem času smo dobili štiri narednike in sicer: Franc Stern, kmet na Planici; Ivan Bezjak, tovarnarjev sin iz Frama; Ivan Kodrič, štabni narednik, trgovce v Framu; Franc Pun-gartnik, bivši kmet na Ješenci. Prva dva narednika, Stern in Bezjak, sta odlikovana s srebrnim križcem. Potem pa še imamo celo vrsto četovodij in drugih podčastnikov. Naj omenim samo Janeza Vihar, ki bo kmalu narednik, in županovega sina na Ješenci Avgustina Vauhnik, ki je bil pred kratkim imenovan za četovodjo in ima trojno odlikovanje, tudi veliko srebrno kolajno. Imamo pa tudi mladega poročnika M.

Pirkmaier, ki je šele pred kratkim in pa naglo dosegel to čast. V Framu sta tudi rojena brata stolnika Cvirn.

* **Ruše.** Blaž Vigec je pisal svojim starišem iz Sibirije, da je še živ in zdrav. Ujet je že devet mesecev. Imeli smo ga že med mrtvimi, ker ni bilo glasu od njega. Veselje, da se je Blaž zopet oglasil, je nepopisno.

Vuhred. Okrajno sodišče v Marenbergu je obsodilo tukajšnjega trgovca Jožefa Widmoserja radi pretravanja cen in ker nekaterim strankam ni hotel prodati živil, ki jih je imel v zalogi, na 400 K globe ali v slučaju neizterljivosti na 40 dni zapora. Widmoser mora tudi plačati vse stroške sodnega postopanja.

* **Sv. Duh na Ostrem Vrh.** Dne 14. decembra smo pokopali z dvema duhovnikoma skrbnega gospodarja Antona Tacer, p. d. Klavžev. Bil je mož krščanskega mišljenja in življenja. Kratka bolezen mu je pretrgala 82inpolletno delavno življenje. Svetila mu večna luč! — V Gradcu, v deželni bolnišnici, je umrl dne 5. decembra ganljive smrti Martin Slopšek, nadučitelj pri Sv. Petru pri Laškem trgu, star šele 37 let. Učiteljeval je od leta 1898 do 1904 tudi pri nas. Blag mu spomin!

* **St. III v Slov. gor.** Franc Šiker, posestnikov sin iz Selnice, piše dne 10. decembra svojemu prijatelju: Zdrav še sem, hvala Bogu! Na praznik Marije Device sem bil v veliki smrtni nevarnosti. Stal sem na prednji straži, pa so šrapneli tako leteli krog mene — in tudi kamenje — da sem mislil, zdaj je že prišla moja zadnja ura. Pa v uri najhujše nevarnosti sem mislil na Marijo in vroče molil k Bogu in — bil sem rešen. Marija ima verne slovenske vojake rajla. Italijan ne more nikamor naprej. Naše izredno veselje je, ko nas obiščeta tukaj na fronti naša prijatelja „Slovenski Gospodar“ in „Straža.“

* **Sv. Bolfenk v Slov. gor.** Tako silovitega viharja, kakor je divjal v noči od sobote na nedeljo, dne 12. t. m., ne pomnijo niti stari ljudje: podiral je plotove, porušil strehe, poškodoval zidove; opeka je kar letela iz streh; nekaterim je odkril hiše, odnesel slamo, podiral dimnike. Najhujše je divjal vihar na hribih; ni je hiše, ki ne bi bila vsaj nekoliko poškodovana. Nekemu posestniku v Trnovskem vrhu je popolnoma podrl streho; druge strehe zopet kažejo gola rebra. Na nekem dvorišču so bili prazni sodčki; veter jih je premetaval po dvorišču, kakor da bi se igral s krogli. Škoda je splošno velika, tem večja, ker ni delavcev, da bi popravili poškodovana poslopja. Bog nas čuvaj!

* **Sv. Miklavž pri Ormožu.** Ljubi Miklavževčarji! Srčne pozdrave vam pošiljamo vaši fantje in moške z južnega bojišča, italijanskega keglišča. Veselo in živo smo se spominjali godu sv. Miklavža in časov, ki smo jih preživeli ta dan doma med svojci, ko smo skupno častili sv. Miklavža kot farnega patrona. Kako so peli ta dan peveci, kako so bučale orgle in kaka svečanost je vladala ta dan po vsej cerkvi. Posebna čuvstva naša nadejaljo v spominu na vse to. Bučanje je tudi prvi nas, a to so granate, šrapneli, bombe in druge reči, ki žvižgajo in tulijo po zraku. Ti glasovi so glasovi naših orgelj, katerih smo se pa že dovolj naposlušali. No, kaj pa vam je prinesel letos sv. Miklavž? Nam je prinesel italijanski parkelj orehov in bombičkov, a teh ni ročen vesel, ker so svinčeni, jekleni in železni. Taka darila dobivamo od tega izdajalskega laškega parkelja. Samo pri nas je vedno v zasmehovanju in norca si brijemo vedno iz njega. Samo naš „Hura!“ kaže ga tako zmede, da ne ve, kam bi pobegnil in kam bi se skril. Ko pa mi zgrabimo za orožje, tedaj pa ga že nikjer ni. Taki junaki so vam ti Lah! Ko nas ne vidijo so se korajžni, ko pa nas kličekaj zaprejo, jim pade srce v hlače. Mi pa, miklavški fantje, še vedno dobro stojimo in prosimo Boga in Marijo, da nas naj ohrani in obvaruje vsega hudega na duši in telesu. S pozdravom in na svidenje, vaši fantje: Peter Rozman iz Jeruzalema, Struel Jakob, Vertič Alojz ter možje Kolbl Joško in Plöhl Alojz.

* **Grajena pri Ptuj.** V soboto, dne 11. decembra, zvečer je tukaj umrla po kratki bolezni Marija Gregorec, občesposlovana posestnica in gospodinja ugledne slovenske gostilne na Grajeni. Daleč naokrog je znano ime počtne hiše Gregorčeve, v kateri je vrla ranika skrbela za lep krščanski red. Bodi ji vsedobri Bog plačnik za njena dobra dela. V njegovih rokah naj počiva v miru!

* **Leskovec.** Daverin Kračnik nam piše z italijanskega bojišča: Mnogo mesecev muke sem že prestal na bojiščih, pa hvala Bogu, sem še zdrav. — Mnogi tovariši že počivajo daleč od svojih domačih v tuji zemlji, nekaj jih je v bolnišnicah, veliko pa se jih bojuje po raznih bojiščih za vero, dom in za cesarja. Bog in Marija nam še pomagaj, da se pospeši naša zmaga, katero mislim, izvojujemo kmalu. — Mnogo in mnogo se trudijo naši brezštevilni sovražniki, ali zastoj prelivajo kri in žrtvujejo moštvo in drugi material. Mi slovenski fantje in moške stojimo trdno kot železni zid in ob nas se morajo zlomiti vsi napori naših sovražnikov. Mi hočemo prisiliti sovraage, da bodo utihnili in šli tja, kam spadajo, popolnoma premagani.

* **Cirkovec na Dravskem polju.** Iz ruskega ujetništva piše rezervni poročnik Štefan Medved 87. pešpolka, doma v Školjah pri Pragerskem, svojemu očetu tako-le: Dragi oče! Vendar sem enkrat dobil Vašo karto od dne 20. junija. Potrebovala je 2 mes-

ca, predno je prišla v moje roke. Da ste mi zdravi doma. Kakšna je letina doma? Ali ste letos kaj zidali? Vasa karta me je potolažila, ker sem bil že čiste obupan. Pišite kaj natančneje. Vsem prisrčne pozdrave! Vaš sin Stefan.

* **Slov. Bistrica.** Za zasluge za avstrijski Ru-deči križ je bila odlikovana z bronasto častno kolajno z vojnim okraskom Leopoldina Ilovšek.

Studence pri Poljčanah. Dne 26. novembra je tukaj umrl tržan in vnet narodnjak Jožef Koropeč, star 77 let. Rajni je bil svojčas član mnogih javnih zastopov, v katerih se je vedno kazal odločnega Slovenca. Svetila mu večna luč.

Zibika. Zahvala. Blagi šolski dobrotnik g. Simon Strenkl, učitelj v pokoju in posestnik na Tinskem, se je spomnil tudi letos naše revne šolske mladine in daroval za božičnico v svrhu nabave šolskih potrebščin 20 K. Za ta velikodušni dar izrekata najprisrčnejšo zahvalo šolsko vodstvo in krajni šolski svet.

* **Celje.** Tukaj je umrl goriški Slovenec, dvorni svetnik in upokojeni predsednik okrožnega sodišča v Rovinjanu, dr. Anton Tušar, lastnik komturnega križa Franc Jožefovega reda.

* **Prekopa pri Vranskem.** Bridko je sedanje življenje. Zmiraj se pa pride nesreča tu in tam. Dne 9. t. m. se je vnel oženj na Vranskem v Šenčkovih poslopjih. Zgorel je kozolec in hlev. Ta nesreča je zadela pri vseh priljubljenih Šentakovo družino. Hitelo je več gasilnih društev na pomoč, da se prepreči nesreča, katere je pretila sosedom. Prva je bila brizgalna iz Prekope na lieu mesta ter je prav prično delala. Tovariši, le vsikdar hitro in z veseljem na pomoč!

* **Trbovlje.** Katoliško kmečko bralno društvo v Trbovljah ima dne 26. decembra, na Stefanovo, popoldne po večernicah, v prostorih Društvenega doma svoj redni občni zbor. Vspored: Pozdrav. Slavnostni govor. Poročilo tajnika. Poročilo blagajnika. Poročilo knjižničarke. Volitev novega društvenega odbora. Slučajnosti.

* **Rajhenburg.** Pozdrave iz laškega bojišča so poslali v Rajhenburg dne 9. decembra: Marcelin Gaber, Asie Franc, Ivan Presker, Alfonz Levičar, F. Grber in Rudolf Safarnik. — Vaših pozdravov, junaki, se mi veselimo, polentarji pa bojijo!

Brežice. Po štiridnevem zasledovanju se je posrečilo orožnikom Valenčiču in Smehu prijeti cigansko tolpo, ki je izvršila v tukajšnji okolici mnogo tatvin in tatvin. Izročili so jo tukajšnji sodnji.

* **Razbor pri Slovenjgradu.** Nedelja, dne 5. t. m., je bila slavnosten dan za Razbor. Obhajali smo 76letnico vladanja našega presvitlega cesarja. Po slavnostni sv. maši, pri kateri so bili tudi šolski otroci, smo se zbrali v šoli in poslušali v okrašenih šolski sobi navdušen govor našega g. učitelja. Popisal nam je v kratkih, a ginljivih besedah življenje presvitlega cesarja, našega dobrega očeta, ki je bil prisiljen prijeti za meč, da brani domovino krutih sovražnikov. Omenil je našo slavno armado, naše junake fante, ki vedo: „Naša vojska iz viharja prišla še brez slave ni“, in v junških bojih dokazujejo in ponavljajo prisego: Vse za vero, dom, cesarja, za cesarja blago, kri! V marsikaterem očesu so bile videti solze ginjenosti, a tudi solze navdušenja. Po trikratnem „Živijo Franc Jožef I.“ smo se razšli iz natlačeno polne šolske sobe in končali slavnost, pri kateri se je nabral lep znesek za božično darilo našim hrabrim vojakom, h kateremu je prispeval tukajšnji g. župan sam 10 K, za kar se mu in vsem drugim darovalcem na tem potu najsrčneje zahvalujemo.

* **Klanje telet.** Ministrstvo je prepoved klanja telet preklicalo. Odslej bo dovoljeno teleta, ko so godna za mesarja, do starosti šestih mesecev, zaklati brez uradnega dovoljenja.

Zadnja poročila došla v četrtek, 23. dec.

Najnovejše avstrijske uradne poročila.

Uradno se razglša:

Dunaj, 22. decembra.

Rusko bojišče.

Mestoma artilerijski boji in praske.

Italijansko bojišče.

Delovanje sovražne artilerije proti tirolski južni fronti traja dalje. Tudi na ostalih frontah mestoma posamezni topovski boji. Napad sovražne stotnije pri Doljah na tolminsko območje se je izjalovil v našem ognju.

Srbsko bojišče.

Pri Peču (Ipek) je bilo vnovič uplenjenih 69 topov, katere so Srbi zakopali. To število se še utegne precej zvišati.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Odbit ruski napad

Iz Černovic se dne 22. decembra poroča: Rusi so včeraj po noči, dne 21. decembra, severno od Černovic v bližini reke Prut napadli naše postojanke. A naše čete so jih sprejele z morilnim ognjem. Rusi so se morali v begu umakniti.

Bolgari pred Elbasanom

Francoski list „Petit Journal“ poroča iz Aten: Bolgarska kolona, ki je prodirala iz Bitolja čez Ohrido v Albanijo, stoji že pred albanskim mestom Elbasan. Ta del bolgarske armade bo prodiral čez Tirano v Drač, da zapre Srbom, ki so ubežali v Albanijo, pot v Valono in tako prepreči združitev ostankov srbske armade z Italijani.

Solun.

Prebivalstvo v Solunu je radi odhoda grških čet zelo vznemirjeno. Mnogo družin, tudi od avstrijsko-ogrskih in nemške naselbine, je odpotovalo. Grške čete so odkorakale v Verrijo v olimpsko ozemlje in v mesto Sorovič (zahodno od Soluna). Glavna nova bojna črta angleško-francoskih čet od Kara-Sulija (ob Vardarju, južnozhodno od Gevgelija) do Salmanlija (severno od Soluna) bo ojačena po drugi obrambni črti, ki se bo nahajala nekoliko zadaj za prvo, ter se bo raztezala do mesteca Lahana (severoizhodno od Soluna). Utrdbe se delajo zelo naglo. Solunsko prebivalstvo se boji, da bo tudi mesto pritegnjeno v bojno ozemlje, ker leži v solunskem pristanišču več bojnih ladij, ki so pripravljene, da se udeležijo bojev. Po novejših odredbah bo baje cela grška divizija ostala v Solunu. Francozi in Angleži nameravajo kljub temu mesto čisto po svoje utrditi in izvesti svoje lastne varnostne odredbe. Konzulati Avstrije in Nemčije, Bolgarije in Turčije v Solunu se strogo nadzorujejo.

Srbski kralj Peter došel v Italijo.

Iz Berna se dne 22. decembra poroča: Srbski kralj Peter je došel v spremstvu ministrskega predsednika Pašića in v spremstvu več članov vladarske rodovine v mesto Caserta (južno-italijansko mesto, 12 km severno od mesta Neapolj). Sprejela ga je tamkaj črnogorska princesinja Natalija.

Vsem našim prijateljem, naročnikom in dopisnikom želi uredništvo in upravnštvo blagoslovljene Božične praznike!

* **Naročnikom in prijateljem „Slov. Gospodarja“!** V Avstriji je v vojskem času mnogo listov prenehalo ali pa jih je oblast ustavila. Naš „Slovenski Gospodar“ pa kljub raznim težočam redno izhaja in obvešča svoje čitatele o novicah, ki se gode v ožji domovini, na bojiščih in po širnem svetu. Izdajanje lista je zdaj združeno z velikimi stroški. Radi tega se obrača upravnštvo do naročnikov, da naj blagovolijo kolikor le more, naročnino pravočasno poravnati. Večje število naročnikov nam dolguje naročnino še za nazaj. Da se jim list ne ustavi, jih prosimo, naj v kratkem dolžno naročnino poravnajo. Istotako pa prosimo tudi vse naročnike, ki jim je naročnina potekla, da isto čimprej obnovijo. Ob tej priliki vabimo zopet vse tiste, ki še niso naročeni na „Slovenskega Gospodarja“, da si ga naroče. Po nekaterih župnijah je še dosti hiš, kjer še „Slovenski Gospodar“ ni udomačen. Prijatelji lista, skrbite, da se bodo tudi te hiše naročile na naše ljudsko glasilo. In naši vojaki! S kakim veseljem čitajo vojaki na bojišču, v strelskih jarkih in tudi v vojašnicah v domovini naš list. Neštevilno pisem smo že dobili, kjer naši brambovci prosijo za „Slovenskega Gospodarja“. Rodoljubi, sorodniki in vsi, ki imate kakega svojca med vojaki, naročite jim naš list, ki jim bo v dežju sovražnih krogel in težavah vojaškega stanu mnogokrat najboljša uteha. — „Slovenski Gospodar“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naslov: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

* **Ne pišite po položnice!** Nekateri naročniki so izgubili položnice, ki smo jih pred tremi tedni priložili listu, in zdaj pišejo, da bi njim naj poslali druge v pismu. Naznanjamo tem potom, da nam je popolnoma nemogoče pošiljati posameznim naročnikom položnice, ker bi potrebovali celo pisarno za to delo. Kdor nima položnice pri rokah, naj si kupi poštno nakaznico in nam naj pošlje naročnino po nakaznici.

Listnica uredništva.

Kostivnica: Takih vesti ne smemo pričeti. Prirožite se na pravih mestu. A navesti morate resnične dokaze. Znamke so ve vsem zaračunale za naročnin. — Našim dopisnikom z bojišč: Žal, da ne moremo vsega priobčiti, ker je določeno da najmanj 50 pisem z bojišč. Kar ni ustarelo, bo prišlo v celoti ali skrajšano v list. Vsem našim junakom vračamo pozdrave, želimo jim vesel Božič in srečno Novo leto! Ostanite nam tudi v bodoče zvesti poročevalci!

Cene za mariborski trg.

V sredo, dne 15. decembra, je zborovala na mariborskem rotovžu komisija, ki ima nalogo presojati, oziroma določati cene živilom in drugemu potrebnemu blagu za okraj in mesto Maribor. V komisiji, ki sestoji iz 25 članov, je tudi nekaj zastopnikov kmečkih občin, ki so pri vsakem posameznem predmetu uveljavljali stališče kmečkega ljudstva. Treba je bilo gledati na spremembo razmer tudi izvršiti spremembo cen.

Za krompir veljajo do preklica sledeče cene: Ako kmet pripelje krompir na trg, ga sme prodajati nadrobno po 12 do 14 v 1 kg. Za cele vozove krompirja, postavljenega v prodajalnici v Freihaus-uli, plača mestni preskrbovalni odbor za 100 kg 13 K 50 v. Na deželi velja kot najvišja cena za 100 kg 12 kron.

Cene za druge predmete so za odslej sledeče (za 1 kg):

Cesenj 3 K, ohrođ v glavah 30 do 40 v, zelje v glavah 12 do 16 v, kislo zelje domače 40 v, moravsko 40-48 v, hren 1 K do 1.20 K, pesa 20-30 v, bela repa 1 komad 2 do 4 v, solata-čendivija 1 glava 4-10 v, suhe gobe 8-12 K, čebula 60-70 v, namizna jabolka 28-40 vin, jabolka za štruklje 20-28 v, namizne hruške 40-50 v, druge hruške 20-30 v, mleko pri pridelovalcu (v hlevu) 26 v, na trgu ali v hišo prineseno 30 vin; jajca 16 komadov 2 K (pri pridelovalcu), v trgovini 14-16 v 1 komad.

Zivahna razprava se je razvila glede cen moka. Zastopnika mestnega sveta in okrajnega glavarstva sta izjavila, da se bo prihodnje dni čutilo prav veliko pomanjkanje moka za kruh, katere nikjer ni dobiti, ker je Ogrska ne pušča preko meje. Pač pa dobivamo iz Ogrske fino pšenično moko in sicer za peko in za kuho. V trgovinah bo ogrska moka za 2 vin. pri kilogramu dražja kot naša domača. Trgovci bodo morali imeti označbo: „ogrska moka“ ali „domača moka.“ V promet je prišlo te dni tudi precej ajdove moka, ki stane za kilogram bela 84 v, slabejša pa 62 v. Prihodnje tedne pride v promet tudi koruzna moka, ki se letos ne bo mešala z drugimi mokami. Tudi debeli je šporenj je na razpolago po trgovinah po 66 v.

Ker je došlo zadnji čas mnogo petroleja v promet, bo isti postal cenejši. Ker pa je še precej stare zaloge, se prodaja sedaj še po 64 do 72 v liter. Milo stane: dansko K 2.40 do K 2.80, Schichtovo K 2.80 do K 3.20 1 kg.

Daljša in zanimiva je bila razprava glede cen špaha. Naši zastopniki so povdarjali, da se najcena špaha na mariborskem trgu določi vsaj tako visoko kot v Ptuj, ker bo sicer mariborski trg polagoma popolnoma brez tega blaga. Predlog se je sprejel in se je določila cena 6 K do 6 K 39 v za 1 kg surovega špaha; svinjska mast pa bo stala od 15. januarja naprej K 8.20 1 kg. Za perutnino so se določile sledeče cene (mrtva teža): pišče K 1.80 do K 2.— 1 kg, raca K 1.60 do K 1.80, goska K 1.80 do K 2.10, kapun K 2.80 do K 3, puran K 1.80 do K 2.

Za ostale predmete ostanejo cene, kakor so označene na mariborskem tržnem ceniku za mesto, oziroma na ceniku, ki ga je izdalo mariborsko okrajno glavarstvo za kraje na deželi.

Loterijske številke.

Trst, dne 15. decembra 1915: 67 21 83 7 12
Dunaj, dne 18. decembra 1915: 86 41 83 26 75

Vinogradniki, pozor!

Na suho cepljene, trte so na prodaj.

Najboljše sorte in sicer: I. vrste: laški rizlec (Wälschrling), beli burgundec, bela in rudeča zlahtnina (Gutedel), izabela, pošip (šipon), zeleni silvanec, beli ranfol, trunta (bogato rodeča), kavčina, plavi burgundec, rumeni muskat, muskatna zlahtnina, črni pesjanec ter nekaj mešanih vrst. Na razpolago je tudi več tisoč vkoreninjenih divjakov, in podlage (ključi) od Ripania Portalis.

Vse trte so cepljene na podlagi Rip. Portalis ter so jako lepe in popolnoma zaraščene in lepo vkoreninjene zakar se jamči.

Dobijo se tudi cepljene trte lanskega nasada (L. 1914). Cena trtam je po dogovoru. Pri naročilu naj se pošlje 10% are. Naročila brez are so neveljavna. Kdor si želi naročiti lepe trte in nasaditi lep vinograd, naj se blagovoli ogledati pismeno ali ustmeno pri Francu Slodnjaku, trtnar v Rotmanu, pošta Jursinci pri Ptuj (Štajersko).

618

Rokodelec, vajen cerkvenih opravil bi šel na primeren kraj. Tudi orgla, če je treba. Kdo, pove upravištvo pod „Rokodelec-mežnar.“ 751

Okrogel orehev les kupuje po najvišji ceni od 1 vagona naprej in tudi v manjši množini, kjer je mogoče, da se ga v enem kraju več napravi. P. Angel, Ljubljana Hradečkova vas 46. Pismene ponudbe z navedbo množine del. 752

Krpan bo ugnal vse Brdavske v kozji rog. Poprej pa mora iztočiti lastnoročno nekaj letošnjega vina tam v Slovenjgradu št. 38- blizu slovenske šole. 753

Vabito

k občnemu zboru strojne zadruge v Dragovjasi-Mihovcih, katere se vrši v nedeljo dne 12. jan. 1916 v Mihovcih v hiši načelnika. Začetek ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Odobritev rač. zaključka. 3. Volitev nadzorstva. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi zaslusstvo. 754

Podpisani Ivan Kandič, sprevodnik južne železnice v Mariboru Urbanjeva ulica št. 12, se s tem zahvaljujem zasebnima tožiteljema Janezu in Mariji Gorican, da sta odstopila od tožbe radi žaljenja časti in da radi tega nisem bil kaznovan. Ivan Kandič. 756

Lovški pes svetlorjave barve, srednje velik, s kratko dlako se je dne 15. decembra zatekel. Pes sliši na ime „Hirschmann“. Odda se proti dobremu plačilu pri Schmidlerju, Maribor Koroška ulica št. 28. 757

Proda se novorojena krava, (tele se že odstavilo), v Hoči pri J. Lobniku. 740

Rudolf Pevco trgovca v Mozirju sprejme takoj 2 učenca večja slovenskega in nemškega jezika, ki sta v pisavi dobra, iz boljše hiše. Pri predstavi s pričevali se pove pogoje. 759

Učenec

iz poštene hiše, zdrav in močan se sprejme za takojšnji vstop v trgovino mešanega blaga Josip Tušak, Sv. Anton v Slov. gor. 757

RUDOLF PEVEC trgovca v Mozirju kupi več vagonov krompirja ter jabolki, vsako množino masla, suhih gob. Cene po dogovoru. 745

Dva kovaška učenca sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji Ant. Ferencak, iz r. podkovni in vozovni kovač v B. čičah ob Savi. 738

Mizarski učenec se sprejme v mizarski delavnici Maribor, Kaiserstrasse 18. 730

Vseled odhoda na bojišče se prodajo Puhove kelo za znižano ceno. Več pove Marija Kurnik, Sv. Trojica v Slov. goricah. 649

Posredovalnica za službe Scheiber Maribor Goethestrasse 2 se priporoča p. n. občinstvu. V naši posredovalnici na razpolago izvežbane, zanesljive osebe za službo, z lepimi priporočili in najboljšimi priporočili. 728

Učenca za trgovino z mešanim blagom sprejme takoj Anton Kobi Oplotaica, Štajersko. 748

V službo se vzame majer z malo a odraslo družino, ki bi ob enem opravljala sužbo kot cerkvenik (mežnar). Ponudbe se naj naslovijo: Zvestoba 200 pošt. ležee, Pragersko. 749

Proda se tik ob okrajni cesti hiša z dobro idočo trgovino z mešanim blagom z gostilno in mesarijo, sraven tega je gospodarsko poslojje s pet in pol orolov nji v travniku, kakor tudi nova ledenica in gostilniški vrt s kegljiščem. Kje, pove upravištvo pod „Gostilna št. 708“. 711

Priden učenec iz poštene hiše, več slovenskega in nemškega jezika se sprejme v trgovino Anton Zeljč Št. Lenart 8. v. gor. Istotam se spre me tudi dešica 14-15 stara ki ima veselje do otrok. 711

Zahtevajte

gratis in franco
moj glavni cenik
s 4000 slikami ur,
zlatnine in srebr-
nine, godbenih, je-
klenih, usajskih,
gospodarskih in
toiletnih predme-
tov, orežja etc. Prva tovarna
ur Hans Komrad, c. kr. dvorni
dobavitelj v Mostu (Brdx)
št. 800 (Češko). Niklastr.
Roškopi-ure K 8.90, 4.90,
5.—, srebrne ure K 8.40,
niklaste budilke K 2.90,
dvojne budilke s svetilko
4 K. — Pošlji po povzetju.
Noben risiko. — Zamenjava
dovoljena ali denar nazaj.
I-34.

Lepa še skropeva hiša ob državni cesti Trst-Dunaj, zidana, z opeko krita, studenec in lep vrt, rodovitna in solčna njiva in travnik s sadnim drevjem (več orolov), pripravnost za rokodelca, obrtnika ali penzionista, se prodaja. Cena 13.000 kron. Rabi se le do 6000 K, ostalo lahko ostane. Hiša je v prometnem kraju, pet minut od farne cerkve; do ene železniške postaje 20 minut do druge pol ure. Pismena vprašanja pod „Državna cesta“ pod št. 689. na upravnistvo. 723

Pekovski učenec se sprejme takoj pri g. Musek Maribor Koroška ulica 11. 723

Zidarji

za stalno in zimsko delo se sprejmejo za vojaške stavbe v Ljubljani. Sprejmejo se tudi

tesarji

za stalno delo. Za potovanje so potrebni uradno izdani potni listi. Stavbenik Julij Glaser, Maribor, Mellinghof. — Kupi se tudi vsaka množica stavbenega in raznega lesa po najboljših cenah. 680

Suho gobe, riž, vinski kames ter sploh vse delce pridelka, kakor tudi vrste kupi veletrgovina Anton Kolenc, Celje Graška cesta št. 22. 450

„Dveletas cepljene trte prodaja po 10 vin. komad Anton Slodnjak trtnar pošta: Jursinci pri Ptuj.“

Viničar

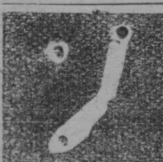
izvežban in zanesljiv s 3-4 delavskimi močmi se pod zelo ugodnimi pogoji takoj ali še mogoče kmalu sprejme pri Rihardu Ogrizcu, Maribor, Langergasse. 731

Kupim lepo otreno predveto po visoki ceni. Usorice sprejemam po 5 kg paket po pošti samo franco. Florian Kucanica št. Jurij ob juž. železnici. 637

!KAVA!

50% cenejša:

Amerikanska štedilna kava, v aromatična, izdatna in štedilna 5 kg poskusna vreča 12 K franco po povzetju. Pol kilogram veleprima najfinjši čaj K 2.40. 50 komadov različnih lepih pohladnic 1 K oddaja A. Sapira, eksport kave in čaja Tiszabogdan 496, Ogrsko. 278

500
kroni

Vam placam, ako Vaša kurja očesa, bradavice, obiljšanje v treh dneh brez bolečin ne izginejo s korenino vred. B. balzomom. Loncek z garancijom: pismom 1 K, 3 lončici 2.50, 6 lončkov 4.50. Komeny, Košice Kassa I Postfach 14, Ogrsko. 422

Inberno se je obneslo za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšo
bol oblažajoče mazanje
pri pihljanju, reumatizmu, gihlu, influenci, prni, vnetih in
bolesti v hrbtu
Dr. Richter-ja
Sidro-Liniment. capsici
compos.
Nadomestilo za Sidro-Pain-Expeller.
Steklenica kron. — 50, 1.40, 2.—.
Dobiva se v lekarnah ali direktno
v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“,
Praga, I., Elizabetna cesta 5.
Dnevno raspošiljanje.

* Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru, r. z. z. n. z., bo obrestovala od 1. januarja 1916 naprej do preklica hranilne vloge brez odpovedi po 4%; na trimesečno odpoved pa po 4%. — Načelstvo. 735

Tvrdba

Milan Hočevar, Celje

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve.

Naznanjam, da v moji trgovini dobivate zanesljiva kaljiva semena za polje in vrte po solidni ceni.

Posebno priporočam od predenča očiščeno:

Domače ali konjsko deteljne seme, posev
Lucerner ali nemška,
Inkarnat za enkrat kositi,
Esparsel, takozvana večna detelja,
Travnino seme za mokre in suhe travnike,
Korenjevo seme,
Runkelnovo repo, rudečo dolgovalto, rumeno dolg
in okroglovalto,
Svinjsko salašo.

Vseh vrst semen za vrte, kakor tudi rafijo in žvepi za vinograde.

Obilnega obiska pričakuje bilježim

z volespoštovanjem

tvrdka **M. Hočevar Celje**

Glavni trg št. 10, tik farne cerkve

trgovina špecerijskega blaga.

Laneno seme

v vsaki množini se kupi. Ponudbe na A. Zankl sinovi, tovarna barv v Ljubljani. 719

Proti

NALEZLJIVOSTI

moramo se tembolj varovati, ker se sedaj nalezljive bolezni, kakor škriatelj, špiška, osepnice, kolera, legar v večji meri pojavljajo. Zato se naj rabi povsodi, kjer se take bolezni pojavljajo, dobro razkuževalno sredstvo, ki naj bo delo v vsaki hiši na razpolago. Po preizkušanju je v sedanosti najboljše razkuževalno sredstvo v zavodu prof. Löffler, Liebenau Proskauer, Krieger, Was, Pfeiffer, Vartan, Portik itd.

LYSOFORM

ki je brez duha, brez strupa in po ceni ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji v izvornih steklenicah (zeleno steklo) za 1 K. Vsepeh Lysiforma je zanesljiv in gotov in se zato od vsakega zdravilnika rabi za razkuževanje v bolniški postelji, za umivanje ran, steklin, za antiseptično obvezo in za frigidacijo.

Lysiform-milo je fino, nalahno milo za toaletu, ki vsebuje 1 odstotek Lysiforma ter antiseptično učinkuje. To milo se lahko rabi tudi pri najobčutljivejši koži, kakor tudi na očesih in na ženski. Ono naredi kožo mehko in prožno ter nareja jako prijeten duh. Zadržuje se en poskus in Vi boste vedno našli to izvrstno milo, ki je le navidezno drago, v porabi pa je jako ekonomično, ker en kos za dolgo časa zadostuje, komad za 1 K 20 vinarjev.

„Lysiform-Lysiform“ je dobra učinkovita, antiseptična, vsa voda, ki slab duh iz ust takoj in gotovo prečisti, vse se bel in ohrani. Rabi se lahko tudi pri nahu in v grlu, pri kašlu, pri kašlu, za grgljanje po zdravniških predpisi. Na trte vede zadostuje samo par kapljic. Izvirna steklenica stane 1 K 60 v ter se dobi v vsaki lekarni in drožeriji. Zanimiva knjiga s naslovom: „Zdravje in razkuževanje (Gesundheit und Desinfektion)“ pošlje na zahtevo zastonj in poštne prosto: Dr. Hubmann, Referent der Lysiformwerke, Wien, IX., Schraggasse 11.

100l domače pijače

osvežujoče, slastne in zelo gasilne si lahko vsako sam napravi z majhnimi stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muskatni hrušovec, poprovi metovec, pomarančev, prvenčev, vijenčev. Neupreh izključen. Na domača pijača se lahko pije polni hladna, pozimi tudi vroča namesto ruma in žganja. Sestavine z natančnim navodilom stanejo K 4.50 franco po povzetju. Na pet takih porcij dam eno zastoj. Za ekonomijo, tvorilce, večja gospodarstva, delavnice itd., neprecenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani in njegova delazmožnost ni ne trpi.

Jan. Grolsch, Engel-Drogerie Brno 637, Moravsko

DENARJA NI,

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom, doma v svojem kraju gotovo 10 K na dan zaslužiti, mi pošljite v pismu svoj natančni naslov in znamko za odgovor. Zaslužek je pripraven za moške in ženske.

Jos. BATIC, Ilirska Bistrica 26 Kranjsko. 635

Pri meni se dobijo cepljene trte po najboljši nizki ceni

Pri meni se dobijo cepljene trte po najboljši nizki ceni

Ako naročite

in to nemudoma storite.

srečko avstrijskega Rudečega križa

srečko ogrskega Rudečega križa

srečko budimpeštanske bazilike

dobitni list 3% zemlj. srečk iz l. 1880

dobitni list 4% ogrske hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok
za vseh pet
srečk ozir.
dobitnih listov
samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 K

Dobite igralno pravico do dobitkov ene turške
srečke v znesku do**4000 frankov popolnoma zastoni.**

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno

484

Srečkovno zastopstvo 15, Ljubljana.

Nova pošiljatev vina

iz Bola (otok Brač) je došla dne 13. okt.

kljub velikim težavam v dobrem stanu v Maribor. Cenjeno občinstvo, naj blagovoli vzeti to na znanje, da se podpisana tvrdka nahaja v prijetnem položaju, da lahko prevzame zopet večje pošiljatev, dokler bo namreč zaloga zadostovala.

Vino se radi dobre kakovosti toplo priporoča posebno ljudem, ki so slabokrvni in ki so na potu skrevanja. Za izvor in pristnost vina prevzame tvrdka vsako jamstvo.

Tvrdka F. Cvitanič-vdova,

vinska trgovina Maribor, Šolska ulica št. 5. 658

Električne žepne in vojaške svetilke,

res zanesljive, 8-10 ur gorljive zlate baterije. Najnižje cene, solidna kakovost. Samo za preprodajalce pri Ernstu Flenner, Dunaj V. Reinprechtsdorferstrasse 57. 755

Dobrodoča trgovina

v Št. Ilju v Slov. gor. se da s 1. januarjem 1916 poštenemu trgovcu ali trgovki v najem Pogoji izredno ugodni. Več se izve pri načelniku Posojilnice vlč. g. župniku Evaldu Vračko, ali pri županu g. Thalerju. 735

Pišite takoj

po najnovejšo vzorce in krasen cenik, katerega dobite zastoni in poštne prosto v prvi gorenjski razpošiljalnici Ivan Savnik Kranj 150 (Gorenjsko) 688

Zahvala.

Rodbina Kociančičeva se iskreno zahvaljuje vsem, ki so nas ob smrti blagega očeta, soproga i. t. d.

Karola Kociančiča,

kamnoseškega mojstra,

tolažili ter ga spremljali k večnemu počitku. Zahvaljujemo se posebno vlč. duhovščini za tolažilne besede in spremstvo ob pogrebu.

Istočasno se zahvaljujemo vsem našim odjemalcem za naklonjenost, ter prosimo, da nas tudi v bodoče podpirate z naročili. Kamnoseška obrt se bode nadalje vodila kakor dosedaj.

Maribor, dne 19. dec. 1915.

Pozor kmetovalci!

Kupujem volno, vinski kamen, vossek in suhe gobe.

Ivan Ravnikar, Celje
veletrgovina.**Pozor!****Pozor!****Šartleva moka!**

Samo približno še 50.000 zavitkov imam v zalogi. Približno za tri tedne. Kakor gotovo že znano, samo 1 zavitek rabite za 1 šarteljine, da porabite kaj sladkorja, kvasa itd. Cena se zmirom samo K 1-30 za zavitek. Pojasnila na razpolago. Na naročilo izpod 3 zavitkov se ne ozira. Toraj kdor hoče, da ne zamudi naj naroči takoj pri razpošiljalnici šartljeve moke pri tvrdki

Ivan Urek,
Borovlje Koroško.

726

„ADOL“

alpski zeliščni liniment.

Najboljše, bolečino utehujoče sredstvo za vrtbanje.

Mestna lekarna „pri c. k. orlu“

400

Friderik Prull,

lekarnar v Mariboru. Glavni trg zraven restavracije

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptuj se najbolj priporoča.**Schicht-Perilo — Bojno-Perilo.**

Cenejši in najboljši način pranja:

Zamoči perilo nekoliko ura ali preko noči s pralnim praškom „Ženska hvala“. Peri tedaj dalje kakor običajno. Samo malo mila — najboljša Schichtovo milo znamka „Jelen“ — se je potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Priščeđuje posel, čas, denar in milo.

Dobiva se povsodi!

Onimol je najboljša sredstvo za čiščenje rok, v kuhinji in v hiši.

Dobiva se povsodi! 708

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neom. zavezo

Obrestuje hranilne vloge po**4½%**

od dneva vloge do dneva vziaga

Rentni davek plača posojilnica sama.

Daje posojila

na vknjižbo, na osební kredit in na zastavo vrednostnih listin pod zelo ugodnimi pogoji. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

za stranke vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne.

- Posojilnica daje tudi domače hranilnike. -

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, 1. nadst.**Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

so: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 4½%, od 1. in 16. v mesecu po vložitvi in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripišejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne polžnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5½%, na menice po 6%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih, prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno, stranka plača samo koleke. 80